Başmuharriri:
Ahmet Emin YALMAN
VATANEVİ — Cağaloğlu, Molla Fenari S. 32
Telefon: 24136 — Telgraf VATAN İst.
12 NİSAN 1941
CUMARTESİ

VATAN

Fiyatı: 5 Kuruş
SİYASİ SABAH GAZETESİ
Yıl: I — Sayı: 229

Yarınki Sayımızda Haftalık Radyo Programı

Bir Türk Annesinin Hikâyesi

Varlığımızın ve kudretimizin en büyük sırrını yakından sezdim, size de anlatacağım.

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Bir İngiliz papası on yedinci asırda bize dair bir kitap yazmış. En başında diyor ki: «Allaha inanırım. Kuru ağaca can verir, ölüyü diriltir. Her dilediği mucizeyi yapar. Fakat Allahın bile Türkiyeyi bir sene daha yaşatabileceğine inanmam.»

Türkiye, bu sözler yazıldıktan sonra asırlarca yaşadı, inanılmaz kasırgalara göğüs verdi. Bizi parçalayıp mirasımıza konmak için akla sığmaz dolaplar çevirdiler, içerideki cehalet ve taassup yabancılarla iş birliği yaptı. İş başında bulunanların çoğu, sandalyadan, paradan, debdebeden başka bir şey düşünmediler. Düşmanlarının ekmeğine yağ sürdüler, kulu kölesi oldular.

Fakat bunların hepsine rağmen Türkiye hem yaşadı, hem günün birinde canlandı, kuvvetlendi, lâyık olduğu mevkie yükseldi.

Bu mucizenin sırrı nerede? Maddî hesaplara dayanan bu asırda bu sır pek çoklarımızın gözüne birdenbire çarpmaz. Fakat sathı biraz eşersek görürüz ki, Türk fedakârlık ve feragat ananelerini yaşatan bir Türk annesi var, o annelerin bu asil ananelere uygun olarak yetiştirdikleri Türk yavruları var. İşte Türk varlığı böyle bir kayaya temel atmıştır. Bir milletin varlığını devam ettiren mukaddes ateşleri o kaynaktan alıyor. Asrın maddî ruhu bu kaya karşısında acze düşüyor, binlerce senelik Türk varlığı bu annelerin kucağında, onların yetiştirdiği yavruların omuzunda sarsılmaz destekler buluyor.

Ben böyle bir Türk annesini tanıdım. Size de tanıtacağım. İçiniz açılır, şu veya bu hâdise karşısında bir saniye için olsun, bozguncu bir hisse kapılmak tehlikesine karşı aşılanırsınız.

Tanıdığım anne, asker karısıdır. Biri kız, üçü erkek dört çocuğu vardır. Çocukların dördü de pek küçük yaşta iken kocasına inmiş, yatalak olmuştur. Cesur Türk kadını, bir saniye fütur getirmiyerek dikiş dikmiş, uğraşmış, çalışmış, fedakârlıktan, feragatten, mücadeleden ibaret bir hayat içinde kocasına bakmış, dört çocuğunu okutmuş, yetiştirmiştir.

Çocuklardan her biri sıhhatli, gürbüz, istidatlı, dürüst, hayata her cihetle hâkim birer kaya parçasıdır. Mesut anne her birinin üzerine titrer. Mektebe giderlerken her birini sabah, akşam kendi elile tâ mektebin kapısına kadar getirip götürmüş, bin türlü işi arasında her birine bir muhit yaratmış, arkadaşlarını seçmiş, hiç sezdirmeden, iradelerini, fikirlerinin istiklâlini hiç kırmadan her adımda rehberleri olmuştur.

Büyük oğlu geçen sene liseyi bitirmiştir. Hangi yüksek mektebe girmesi münasip olacağı bahsi devam edip giderken, bir gün çocuk annesinin karşısında dikilmiş ve demiştir ki:

— Anne, ben yüksek mektebe gitmiyeceğim.

— Niçin oğlum?

— Çünkü istiklâlimiz için dövüşmek ihtimali var. Ben kendi mesleğimi ve istikbalimi düşünmezden evvel memleketin varlığını düşünmeliyim. Vatan istiklâl içinde yaşamaz-

(Devamı: Sa. 5, Sü. 3 te) =*

Yunanistanın Şimalinde

Bek'endiği G.bi İngiliz - Alman Kuvvetleri Dün Temasa Geldi

Atina, 11 (A.A.) — İngiliz orduları karargâhının tebliği:

Şimalî Yunanistanda ilerliyen Alman kuvvetleri İngiliz ordularile bugün temasa gelmişlerdir. Sarki Makedonyada vaziyet karışıktır. Garpta Alman kuvvetleri Yenice ve Manastıra varmışlardır.

İngiliz motörlü kuvvetleri bir Yu nan şehrinden geçiyorlar

Bulgar Askerleri

Türk hududundan Uzak Bir Mesafeye Çekilecekmiş

Berlin, 11 (A.A.) — Bir hususî muhabir bildiriyor:

İyi haber alan Berlin mahfillerinde, Bulgar kıtalarının Türk hududundan çok büyük bir mesafede geriye çekileceği temin edilmektedir. Trakyada bulunan Alman kıtalarının da bu misali takip etmeleri ve Türk hududuna yaklaşmamaları gayri varit değildir.

Kaçanik Boğazındaki Yugoslav Ordusu Üskübe Doğru Şiddetli Bir hücuma geçmiş

Gümülcüne ve İskeçedeki Bir Avuç Yunanlı Aldıkları Emre Rağmen Teslim Olmıyorlar

«Yugoslav - Yunan cephelerindeki harekâta gelince: Alman orduları bütün Yugoslav cephesinde ileri harekete devam ediyorlar. Eski Avusturyadan ilerliyen Alman kuvvetleri Zagrebi işgal etmiştir.

«Bulgar - Yugoslav hududundan hareket eden kuvvetler, şimdi Saray bosnaya doğru ilerliyor. Perlepeyi işgal eden motörlü kuvvetler Manastıra girmiştir.

"Sovyet radyosuna göre Kaçanik boğazında toplanmış olan Yugoslav ordusu Üsküp istikametinde şiddetli bir taarruza geçmiştir.

"Almanlar, Yugoslav hatlarının gerilerine paraşütçüler indirmişlerse de bunlar sarılmış ve esir edilmiştir.

«Alman radyoları, Makedonyada teslim olan Yunan kuvvetlerinin 80,

(Devamı: Sa. 5, Sü. 3 te) *=*

Almanların eline geçtiği bildirilen Manastır şehri

Manastır Şehri Almanların Elinde

İngilizlerin Hava Hücumu

Şehri İşgal Edenlere Ağır Zayiat Verdirdi

Atina, 11 (A.A.) — İtimada değer bir kaynaktan bildirildiğine göre Almanlar Manastır'ı işgal ederken İngiliz hava kuvvetlerinin müthiş bir hücumuna uğramışlardır. İngiliz tayyareleri alçaktan uçarak tank ve zırhlı otomobil kollarını ezmiş ve düşmana insanca da ağır zayiat verdirmişlerdir.

Kızıldeniz Amerikan Vapurlarına Açıldı

Vaşington, 11 (A.A.) — B. Roosevelt gazeteciler konferansında Kızıldenizle Aden körfezini Amerikan vapurlarına tekrar açtığını bildirmiştir.

MısırBaşvekilinin Beyanatı

Garp Çölünde İngiliz Kuvvetleri Her Gün Artıyor

Kahire, 11 (A.A.) — Mısır Başvekili Hüseyin Sırrı Paşanın Elmısır gazetesinde neşredilen beyanatına göre Garp çölüne gelen İngiliz kuvvetlerinin miktarı gün geçtikçe artmaktadır. Şarki Afrika harekâtı bitmek üzere olduğundan bu takviye kıtaatının büyük kuvvetler teşkil edeceğine muhakkak nazarile bakılmaktadır.

Başvekil, İngiliz Büyük Elçisi Lampson'un askeri vaziyet hakkın-

(Devamı Sa. 5, Sü. 7 de) *★*

Macar Kıt'aları Harekete Geçti

Naip, Bir Beyanname Neşrederek Eski Macaristana Ait Toprakları Almak Üzere Macar Kıtalarına Yürüyüş Emri Verdiğini Bildirdi

Müstakil Bir Hırvat Hükûmeti Kurulu du

Budapeşte, 11 (A.A.) — Macar ajansı bildiriyor:

Kral naibi Horthy, Macar milletine hitaben bir beyanname neşrederek, 1918 de Macaristandan ayrılan Yugoslav arazisinde yaşıyan Macar halkını anarşiden siyanet için Macar ordusuna emir

(Devamı: Sa. 5, Sü. 5 te) /§/

Balkanlarda Almanlar Kaçanik boğazını geçemedi

Yugoslavlar Zagrepten Cenuba Doğru Çekildi

Alman Makineli Kolları Esas Yunan İngiliz Hattına Yürüyor

Nevyork, 11 (A.A.) — Tass: Nevyork Times gazetesine göre, Avusturya hududundan ve Gratzdan Sava ve Drava vadileri boyunca ilerlemekte olan iki Alman kolu bugün Zağreb . Liubliana hattına ve şarkta daha uzağa varmışlardır. Romanya hududundaki Vrsac'dan ilerleyen Alman kolu Belgrad'ın banliyösüne varmıştır.

Yugoslavyanın doğu - cenubundaki vaziyet istikrar kesbetmiştir. Almanlar Kaçanik boğazından geçmeğe muvaffak olamamışlardır. Yugoslav kıt'aları mevzilerini muhafazaya muvaffak oldukları takdirde Üsküp'teki Alman üslerini tehdit edeceklerdir.

İtalyanların Alman kıt'alarile birleşmek üzere Karaorman boğazını geçmek için yaptıkları dört teşebbüs akim kalmıştır. İtalyan-

(Devamı: Sa. 5, Sü. 6 da) **

İngiliz bombalarile yanan Berlin Opera binası

Sofya Halkına Yeni Talimat

Sokakların Ortasından Gidilmiyecek, Çocuklar Yalnız Çıkarılmıyacak Tramvaylar Saat 22 den Sonra Işlemiyecek

Bulgar Mekteplerin de Dersler Kesildi

Sofya, 11 (A.A.) — Gazeteler, şehir halkının bundan sonra tâbi olacağı hususları bildiren bir nizamname neşretmişlerdir. Bu nizamnameye göre yaya yürüyenlerin sokak ortasından gitmeleri ve sokakta gazete okumaları yasaktır. Bundan başka yedi yaşına kadar olan çocukların yalnız ola-

(Devamı Sa. 5, Sü, 1 de) +*+

Berline Hücum Çok Şiddetli O.du

Büyük Opera Tamamile Yandı

Birçok Saraylar, Binalar ve Üniversite Hasara Uğradı

Berlin, 11 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetlerinin hücumuna maruz kalan hedefler arasında Almanyanın en güzel operası olan Berlin devlet operası da bulunmaktadır. Bu bina tamamile yanmıştır. Bu sebeple, Roma operasının 20 nisanda Berlinde mezkûr binada vereceği temsil iptal edilmiştir. Devlet kütüphanesi de ağır hasara uğramıştır. Maddî zarar çok büyüktür. Kronprinz'in sarayı ile o civardaki bir çok büyük binalar ve üniversite de hasara uğramıştır. Ötedenberi ecnebi devlet reislerinin ikametine tahsis edilen Bellevue sarayı ile Hariciye Nezareti ve Potsdamdaki küçük saray da hasara uğrayan binalar arasındadır.

Sovyet - Japon Müzakereleri

Mübadele Esasına Dayanan Ticaret Anlaşması Bıtıyor

Tokso, 11 (A.A.) — D.N.B.: Hükûmet namına beyanatta bulunmağa memur zat Japonya ile Sovyetler Birliği arasında bir ticaret muahedesi akdi hakkında

(Devamı Sa. 5, Sü 2 de) ++

Harp Vaziyeti

YAZAN:
İhsan BORAN
(Emekli Kurmay Subay)

Yugoslav Cephelerinde:

1 — 4 üncü Yugoslav ordusu mıntakasında, Avusturyadan ilerliyen ve Drava nehrini cenuba geçen Alman kuvvetleri Zagreb şehrini işgal etmiştir.

2 — 1 inci Yugoslav ordusu mıntakasında, Macaristandan ilerliyen Alman kuvvetleri Noviş - tat şehri şimalindeki Yugoslav müdafaa mevzilerini sökememiştir. Romanya hududundan ilerliyen Alman kuvvetleri hakkında bir haber yoktur.

3 — 2 inci Yugoslav ordusu mıntakasında, bu ordunun Arnavutluğa giren ve İşkodrayı işgalden sonra Drina nehrinden cenuba geçen kuvvetleri ileri harekete devam etmektedir. Bazı kuvvetlerin de Debre, Struma'ya doğru ilerledikleri haber verilmektedir. Kalkandelen - Perlepe hattından sürat le Arnavutluğa ilerlemesi çok muhtemel olan Alman seri birliklerinin hareketini önlemek için iyi bir tedbirdir.

4 — 5 ve 4 üncü Yugoslav orduları mıntakasında; Niş - Kalkandelen - Üsküp - Perlepe hattına varan Alman motörlü birliklerinin yeni hareket ve istikametleri hakkında henüz bir malûmat yoktur.

Alman ordusu ilk hudut muharebelerini kazanarak şu faydaları temin ettî:

(Devamı Sa. 3, Sü 3 de) —*—

Teşriî Masuniyet Meselesi

Büyük Millet Meclisi General Kâzım Karabekirin Tavzihini İstediği "Son Devre,, Tabirinin Tavzihine Lüzum Bulmayan Encümen Mazbatasını Kabul Etti

Ankara, 11 (Telefonla) — B. M. Meclisi bugün Doktor Mazhar Germenin başkanlığında toplanarak İstanbul mebusu General Kâzım Karabekirin Teşkilâtı Esasiye kanununun 17 inci maddesindeki mebusluk müddetinin hitamı kaydile dahili nizamnamenin 180 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki «Son devre» tâbirinin tavzihi hakkındaki takririne ait ve mevzuu bahis tâbirlerin tavzihine lüzum bulmadığına dair Teşkilâtı Esasiye Encümeni mazbatasını kabul etmiştir.

(Devamı Sa. 5, Sü. 4 te) ×

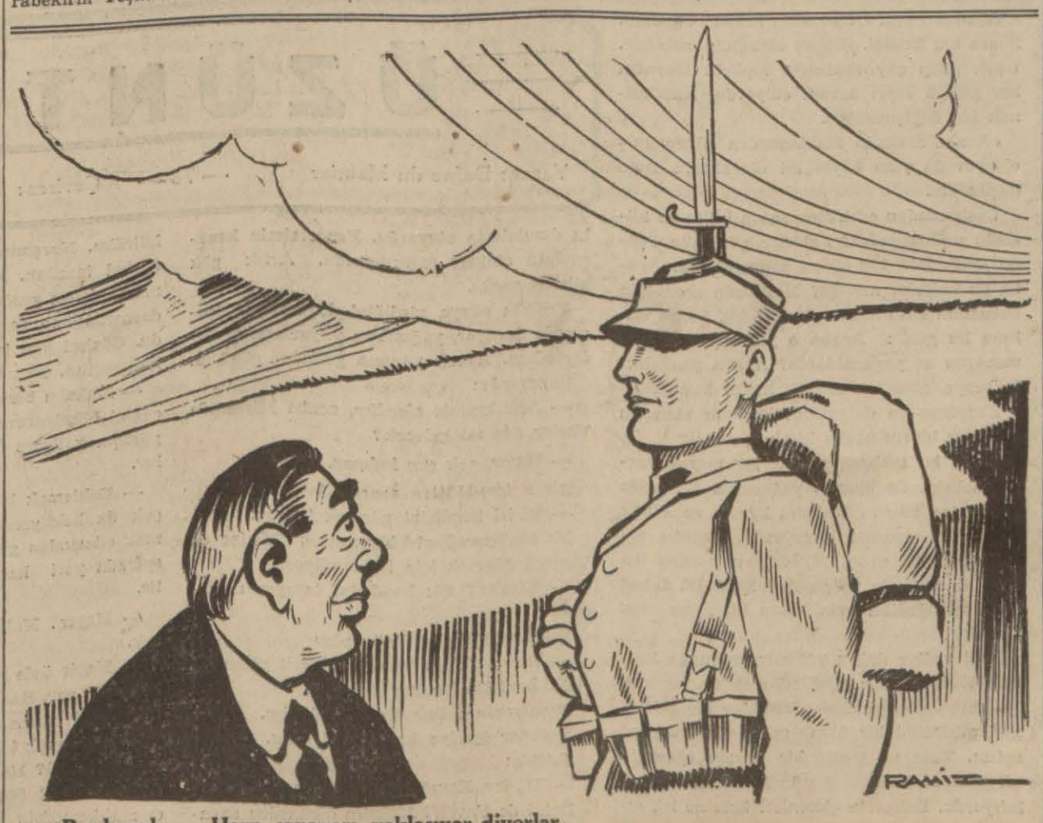

Başıbozuk — Harp canavarı yaklaşıyor diyorlar..
Nöbetçi — Korkma, biz siper deyiz!

Bugün Dünya Vaziyeti

Ajans ve Radyo Gazetesine Göre Günün En Mühim Hâdiseleri

★ Berlin mahfilleri, Bulgar askerlerinin Türk hududundan uzak bir mesafeye alınacağını temin ediyorlar.
★ Almanlar Manastırı işgal ettiler.
★ Almanlar, Kaçanik Boğazını gemeğe muvaffak olamadılar.
★ Kaçanikte toplanan Yugoslav ordusunun Üskübe doğru iddetli bir taarruza geçtiği bildiriliyor.
★ Şimali Yunanistanda İngiliz ve Alman kıtaları temasa geldiler.
★ Sovyetler - Japonya ticaret anlaşması müzakereleri sona ermek üzeredir.
★ Macar kıtalarına Yugoslavyadaki eski Macar arazisine doğru ileri hareket emri verildi.

GÜNÜN SESİ

Hangilerine Acımalı ?

Yazan:
REŞAT NURİ

Balkanlar ateş içinde yanıyor.

Hengâmeyi kolayca gözönüne getirmek mümkündür. Yeni yeşermiş kırlarda, dağlarda top, tank, tayyare ateşleri altında yüz binlerce insan boğuşuyor, şehirler, kasabalar boşalıyor. Yine milyonlarca erkek, kadın, çocuk, hasta, yollara dökülmüş.

Bunlar toprak ve taştan bin güçlükle ekmeğini çıkaran bir takım kendi halinde, namuslu insanlardır ki, bu felâkete lâyık olmak için hiçbir şey yapmamışlardır.

Romanya ve Bulgaristanda onlara bakarak haline şükredenler var mıdır? Her halde olacaktır. Yoksa bile bunu onlara bir suçun (istiklâl ve milli şerefi müdafaa kaygusundan ibaret bir suçun) cezası olarak tasvir edenler eksik değildir.

Fakat, istiklâl öyle bir hastalıktır ki, bir kere tutulan için ölmedikçe ondan kurtuluş yoktur. Bu hastalığın ateşinin sardığı kafa ve kalb için hayat şu hükümden ibaret kalır: «Bütün bu kıyamet içinde herbirinizin payına düşecek fedakârlık nihayet bir can değil midir? Bir can ki, köle olarak yaşa-

(Lûtfen sayfayı çeviriniz)

Yakın Tarihin Acı Hakikatlerinden biri

Avşaroğlu

- Büyük Hikâye -

Yazan: **Ertuğrul Şevket**

— 6 —

Kendisinden merak ve heyecan içinde cevap bekliyen bu üç memuruna sükûnetle:

— Haklısınız, dedi. Burada ömür çok fena geçiyor.

Sonra başını kaldırdı, tekrar onların yüzüne ayrı ayrı baktı. Yanaklarını acaip bir kızıllık, gözlerini tuhaf bir ışık kaplamıştı. Bütün dişlerini göstererek güldü ve bir gözünü kırparak son sözü nü fısıldadı:

— Bu mütarekenin esaslarını yarın tesbit edelim, dedi. Yarın olmaz mı?

Üç ağız birden, ayni kelimeleri ayni coşkun eda ile bağırdı:

— Hay hay efendimiz, emredersiniz efendimiz.

Avşaroğlu sokağa çıkınca, ne kadar çaresiz olduğunu bir defa daha anladı. Mücadele yapabilmek için tek başına nasıl uğraşabilirdi.

Demek, mutasarrıflığın muahezesi halk tarafından bilinmekte, muvaffak olamıyan Avşaroğlunun son hareketlerini kırmak için kendisine bir suiistimal dünyası gösterilmekteydi..

Yarım saat sonra, nüfus ve âşar memurlarile tahrirat kâtibi tevkif edildiler.

★

Avşaroğlu, bütün gününü kaçakçılara ait işlerle geçirmiş, tahrirat kâtibi, âşar ve nüfus memurlarının mahkemelerinde bulunmuş ve eve henüz gelmişti. Çok yorgundu. Yatağına girmek ve bir iki satır kitap okumak niyetinde idi. Gaz lâmbasının fitili eğri yanıyor, lâmbanın şişesini isliyordu. Fitilin bir tarafından uzanan alev; nerdeyse lâmba şişesini çatlatacaktı. Kalktı, tırnak makasını buldu. Tam şişeyi çıkaracağı sırada sokak kapısı acele acele çalındı. «Mutlaka mutasarrıflıktan bir telgraf gelmiştir» diye düşündü. Odanın camını açtı, tahta kepenkleri itti. Kapının önünde bir kadın hayali vardı.

— Kim o?

Diye seslendi. Kadın cevap verdi:

— Benim, Hano.

Hano bacının sesi titriyordu. Avşaroğlu, Memoyu düşündü, kapıyı açıp açmamak için bir tereddüt devresi geçirdi. Sonra, süratle merdivenleri indi, kapıyı açtı. Hano bacı, titreyen elini uzattı, Avşaroğlunun elini tuttu ve eğildi bu eli öptü. başını kaldırdığı zaman gözleri yaşlıydı.

— Bu gece, dedi. Burayı basacaklar, seni öldürecekler. Bu işi, Haydo tasarladı.

Ve sonra, kendisine şaşkın şaşkın bakan Avşaroğlunun bir kelime söylemesine meydan vermeden ilâve etti:

— Burda durma, kaç.

Ve köpek seslerile çın çın öten karanlık sokakta ilerledi. Avşaroğlu, şaşkındı, başına bir demirle vurulmuş gibi sersemdi. Bir sevki tabiî ile jandarma kumandanının evine yürüdü. Vaziyetten onu haberdar etti.

Gece yarısından biraz sonra, jandarmalar, kimseye sezdirmeden Avşaroğlunun evinin dört bir tarafında mevzi aldılar. Avşaroğlunun evine hücum etmek istiyenler, şiddetli bir yaylım ateşi karşısında durakladılar ve ölmeyenleri yakayı ele verdiler.

★

Avşaroğlu, bir hakikat keşfettiğine kanidi. Bu keşfettiği hakikati gözle görülür, elle tutulur bir hale getirmek için nahiye ve köyleri teftişe çıktı. Sarsıla sarsıla ilerliyen yaylı, jandarmaların mu hafazası altındaydı.

Avşaroğlu kanidi ki, alacağı yeni tedbir, halkı kaçakçılıktan ve ölümden kurtaracaktı. Bu sefer muvaffak olacağına imanı var dı. Yaylı dik bayırları tırmanmış, inişlerden kaymış ve nahiye meydanında durmuştu.

Avşaroğlu, kendisini selâmlıyan nahiye müdirile jandarma kumandanı baş çavuşun suratlarına bile bakmadı. Düşünceliydi. Oturmaktan ayakları tutulmuştu. Güç belâ kımıldadı ve yaylıdan atladı.

İlk suali şu oldu:

— Buradaki halk Türkçe bilir mi?

Baş Çavuş cevap verdi:

— Hepsi efendim.

— Halk zengin mi?

Baş çavuş saklıyamadığı bir hırsla içini çekti. Cevap verdi:

— Zengin efendim.

— Ne iş yaparlar.

Nahiye müdürile baş çavuş önlerine baktılar. Avşaroğlu biraz serbestçe sualini tekrarladı:

— Ne iş yaparlar diyorum?

Nahiye müdürü yutkundu.

— Şey efendim, kimin ne yaptığı belli olmuyor ki.

— Ya, kaçakçılık?

Baş çavuş söze karıştı:

— Her gün peşlerindeyiz efendim. Dün akşam yine iki vukuat oldu: Üç jandarma yaralandı. Biri ağır, altı tane de kaçakçı öldürdük.

Avşaroğlu, başını çavuşun aksi istikametine çevirdi. Dicle, kurumuş otların arasından akıyordu.

— Peki, dedi. Bana, nahiyenin ileri gelenlerini getiriniz.

Avşaroğlu, nahiye müdürile birlikte hükûmet konağına girdi. Dışardan baş çavuşun dik sesi geliyor, jandarmalara verilen kısa ve kat'ii emirler, Avşaroğlunun kafasındaki istifhamın kuyruklarını oynatıyordu.

— Hasso da gelsin, Süloyu unutma!

— Nahiye müdürü, kaymakam beye yaranmak için ellerini uğuşturuyor, kahve, çay isteyip istemediğini soruyordu. Bütün bu sualler menfi cevap alınca, dışarı çıktı.

Avşaroğlunun kafası çok meşguldü. Gözleri, iki katlı hükûmet konağının ayvanına çevrilmişti. Bu ayvanın dıvarlarında mavzerler, kamalar, martinler asılıydı. Hepsinin üzerinde de ufak bir kâğıt parçası vardı. Avşaroğlu, silâhlara yaklaştı, kâğıt parçacıklarına sülüs bir yazı ile bir takım ibareler yazılmıştı; «kaçakçı kürt Hasodan iğtinam edilmiştir.» «meşhur ve maktul azılı kaçakçı Rızonun silâhıdır.»

Avşaroğlu, gözlerini dışarı çevirdi; kel bir dağın eteğine kurulmuş olan nahiyenin evlerine baktı. Bu evlerin hepsi iki katlıydı Taştan yapılmışlardı. Alt katlarında kalın ve mutlak arkadan desteklenen kapıları vardı. Evlerin duvarları ikinci kata kadar pençeresiz olarak yükseliyordu. İkinci katlar, küçük, birer mazgal deliğini andıran pencerelerle çevrilmişti. Bu pencerelerin ön taraflarında kalın tahta kepenkler vardı.

Bu taş yığını evler, soluk renklerile insana ilk bakışta korku veriyorlardı. Bu nahiyelerin içersinde neler geçtiğini bilmiyen bir adam, bu evlere bakmak suretile bir eşkıya inine geldiğini anlıyabilirdi.

Avşaroğlu, kaçakçılığın neden ileri geldiğini artık anlamıştı. Halk, yalnız, nafakası için darı ekiyor, diğer ihtiyaçlarını temin için de kaçakçılık yapıyordu. Sürü, yalnız, eşrafın elinde vardı. Büyük tarlalar eşrafındı.

Avşaroğlu, istikbale ait plânlarını tasarlarken, bulunduğu odaya basma donlarının paçaları siyah birer bezle bağlı, sırtlarına koyu renkli ve dallı acaip birer cübbe giymiş, kafaları külâh veya sikke bozması birer kavukla ziynetlenmiş eşraf girdi. (Arkası var)

---

rasına zaten imkân yoktur.»

İşi böyle alan insanlar için ateş hattının öte yanında yaşıyanlar daha az acınmıya lâyık biçareler değillerdir. Onlar ki, öz yurdumuz dedikleri topraklardan yabancı orduların gelip geçtiğini, yol kenarlarından, boyunları bükük, elleri koltuklarında seyrediyorlar; onlar ki istiklâlimizin koruyucusu dedikleri silâhların, kendi formalarını giyen askerlerin elinde bir dağ çobanının âsasından daha lüzumsuz ve âciz durduğunu görüyorlar.

Eli, kolu bağlı, kendilerini yabancıya teslim edenlerle onun ateşlerile yananlar, tanklarına çiğnenenler arasında bir mukayese yapılırsa ikincilerin nisbeten daha bahtiyar sayılması lâzımdır.

İnsan adına lâyık insan için elinde silâhile ölmekten daha büyük saadet yoktur.

Bugünkü çarpışmanın neticesinin ne olacağını kimse bilmiyor, Fakat Yugoslav ve Yunan topraklarında bu bahar olmazsa öteki baharda, o da olmazsa bu dağlarda biribiri ardı sıra gelecek baharlardan mutlaka birinde yeşeren, çiçeklenen topraklarında ölenlerin çocukları istiklâl şarkılarını yeniden söyliyecekler ve bu günlerin eleminden hazin, fakat tatlı ve şerefli bir hatıradan başka bir şey kalmıyacaktır.

REŞAT NURİ

ŞEHIR HABERLERI

Tramvay İdaresi 1940 Yılında 483,120 Lira Kâr Etti

Tünel İdaresinde de Kâr Miktarı 939 da 52 Liraya Kadar Düşmüş Fakat 1940 da 11,690 Liraya Yükselmiştir

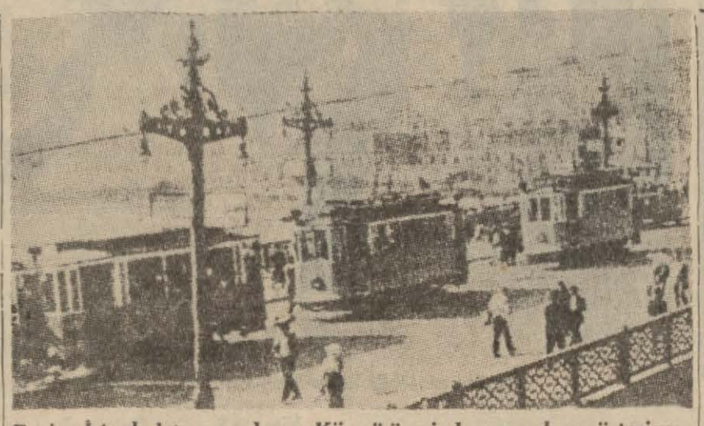

Resim İstanbul tramvaylarını Köprü üzerinden geçerken gösteriyor

Tramvay, Tünel ve Elektrik Umum Müdürlüğünün 1940 yılı bilânçosu ve işletme neticeleri dün Belediye Umum meclisinde tetkik edilerek kabul ediimiştir.

1923 yılından 1940 yılına kadar tramvay hasılatı üzerinde yapılan istatistiğe göre ilk sene hasılat 3,346,670 lira ve temin edilen kâr da 219,628 liradır. Eski idare zamanında temin edilen en fazla kâr haddi 1927 yılında 370,743 liradır. Bu kâr on beş bin liraya kadar düşmüştür.

Tramvay idaresi hükûmet tarafından satın alınıp İstanbul Belediyesine devredildikten sonra 1939 senesinde 2,669,251 lira hasılat temin edilmiş ve 285,209 lira da kâr kaydedilmiştir.

1940 senesinde de hasılat 2,809,726 lira ve elde edilen kâr da 483,120 liradır.

1940 senesinde elde edilen kâr haddi 1923 ten sonra en yükseğidir. 1923 ten sonra hasılat yekûnları yekdiğerine yakın olmakla beraber kâr miktarının en fazla oluşu, Tramvay idaresinin İstanbul Belediyesine devrinden sonra masraflarda tasarruf yapıldığını ve bu suretle iyi bir idare yapıldığını açıkça göstermektedir.

Tünel idaresi 1923 yılındanberi en fazla hasılat ve kâr ilk senede elde ediimiş ve 204,489 lira hasılat, 40,167 lira da kâr bulunmuştur. Fakat bundan sonra hasılatta kâr miktarı da düşmeğe başlamış ve 1939 da 52 liraya kadar düşmüştür. 1940 taki kârsa 11,690 liraya kadar çıkarılmıştır.

Tramvay idaresinin tesis kıymeti bugün 1910 rayicine göre 4,997,459 lira 74 kuruştur.

Tünel idaresinin tesis kıymeti ise ilk tesis kıymeti 1,197,589 lira iken bu miktar 1939 da 787,827 liraya düşmüştür.

Nakil İşleri İçin Yapılan Toplantı

Dün vilâyette Vali ve Belediye Reisi Doktor Lûtfi Kırdarın başkanlığı altında vali muavinleri, emniyet müdürü ve kaza kaymakamlarının iştirakile bir toplantı yapılmıştır.

Bu toplantıda hükûmetin, mütekait ve eytam eramil ile kendi arzusile İstanbuldan diğer kısımlara gitmek istiyenlerin meccanen nakledilecekleri hakkında verdiği kararın tatbikatı üzerinde görüşülmüştür.

Bu işlerin bir intizam dahilinde yapılabilmesi için idare âmirlerine bazı direktifler verilmiştir.

19 Mayıs Spor Bayramı Hazırlıkları

Dün sabah Vali ve Belediye Reisi doktor Lûtfi Kırdarın başkanlığı altında Maarif müdürü ve alâkadarların iştirak ettiği bir toplantı yapılarak 19 mayıs spor bayramı üzerinde görüşülerek bazı kararlar verilmiştir.

Bugüne kadar yapılan hazırlıklar da gözden geçirilmiştir.

Valinin Dünkü Teftişleri

Vali ve Belediye Reisi doktor Lûtfi Kırdar dün Tepebaşındaki inşaatı teftiş ederek bazı direktifler vermiştir. Şehir tiyatrosunun iki yanındaki çocuk bahçesile Halk bahçesinin bir an evvel bitirilmesi için inşaat daha ziyade süratlendirilecektir.

Istanbul Sokaklarına 5000 Lâmba Daha Konacak

İstanbul Belediyesi, şehrin tenviri için cadde ve sokaklara 5000 lâmba ilâvesine karar vermiş ve lâzım gelen tahsisatı da koymuştur.

Hava Denemeleri Yarın Eminönü ve Üsküdarda Yapılıyor

Üsküdar ve Eminönü kazaları, pasif korunma ve paraşütçülere karşı mücadele denemesi için hazırlıklarını bitirdiklerini ve deneme tarihlerini Vilâyete bildirmişlerdir. Önümüzdeki pazar günü öğleden evvel Üsküdar ve önleden sonra saat 15 - 17 arasında Eminönü kazalarında pasif korunma tecrübelerinin yapılması kararlaştırılmıştır. Eminönünde paraşütçülerle mücadele tecrübesi yapılmıyacaktır.

Denemelere yangın kulesinden verilecek düdük işaretlerile başlanacak, ve bu işareti müteakip o havalide bulunan nakil vasıtaları oldukları yerlerde kalacaklardır.

İki Kesik Kol ve Bacak

Dün Geç Vakite Kadar Bu Feci Cinayetin Esrarı Çözülemedi

Dün zabıta henüz mahiyeti belli olmayan feci bir hâdiseye el koymuştur.

Beşiktaşta Şenlikdedede dolaşmakta olan iki üç kişi çayırın ortasında kesik iki kol ve iki bacak görmüşler ve derhal zabıtayı haberdar etmişlerdir.

Yapılan incelemede bunların erkek kol ve bacağı olduğu anlaşılmış fakat bu hâdise üzerinde geç vakte kadar bir ipucu elde etmek imkânı olmamıştır.

Kesik bacakların üzerinde bulunan çoraplardan bu feci cinayetin bu bir kaç gün içinde yapıldığı anlaşılmaktadır.

Hâdisenin tahkikatına Müddeiumumî muavinlerinden Şemsi memur edilmiş, kesik kol ve bacaklar Morga gönderilmiştir.

Romanya İle Ticarî Vaziyet

Romanya ile kliring vaziyetimiz düzelmiştir. Romanyaya yapılan taahhütler ve stokların mevcudu nisbetinde bu memlekete ihracat yapılmasına müsaade edilecektir. Şimdiye kadar Ticaret Vekâletine yapılmış ve kabul edilmemiş müracaatlar yerine yeniden müsaade istenildiği takdirde bu yolda vâki olacak müracaatlar tetkik edilerek müsaade verilecektir. Rumen kliringine avans olarak ithal edilen mallarla henüz ithali bitmemiş olanların bedeli 777 bin liradır. Bu malların bugünlerde tamamen ithal edileceği ümit edilmektedir.

Macaristana Ihracat Devam Ediyor

Macaristanla aramızdaki ticarî mübadelelerde klering hesabından röpor olarak 646 bin liralık bir hesap kalmıştır. Bu röpor memleketimizden ihracat tüccarlarımız lehine istimal edilebilecektir. Bu itibarla Macaristana ihracata devam olunacaktır.

Hububat Birliği Azaları Ankaradan Döndüler

Hububat Birliği azaları Ankaradan dönmüşlerdir. Aldığımız malûmata göre Almanlarla yapılmakta olan hububat satışı görüşmeleri bitmek üzeredir. Yakında ihracata başlanacağı da söyleniyor. Almanların A ve B klering hesaplarından alacakları olan miktar 5,342,200 liraya inmiştir.

PIYASA HAREKETLERİ:

Dünkü Ihracat 400 Bin Liradır

Evvelki gün durgun olan piyasa biraz canlılık göstermiştir. İhracat için kilosu 29 kuruştan 300 çuval susam satılmıştır. Ketentohumu için de kilosu 28,5 kuruştan alıcılar çıkmıştır. Romanya ve Almanyaya ihracat maksadile hazırlıklar kaydedilmektedir. İsviçre ve Macaristana da bazı satışlar yapıldığı söyleniyor.

Dünkü ihracat 400 bin lira tutmuştur. Yunanistana arpa, İngiltereye kendir tohumu ve keten elyafı, Almanyaya deri, Bulgaristana balmumu, Slovakyaya deri, Romanyaya paçavra, İsviçreye fındık, Amerikaya av derileri gönderilmiştir.

İç piyasalarda satışlar gevşektir. İstanbul piyasalarında yiyecek maddeleri üzerinde durgunluk tamamile zail olmamıştır. Fiyatların ucuzlaması ümitleri vardır. Pirinçlerde kilo başına 1 - 1,5 kuruş tenezzül olmuştur. Tosya pirinçleri 37 kuruşa düşmüştür.

Tıp Fakültesi

Ankaraya Naklediliyor

Tıp Fakültesinin önümüzdeki ders yılında Ankaraya nakledilmesi alâkadarlarca kararlaştırılmıştır. Ankaradaki Ziraat Enstitüsünün bir kısmı Tıp Fakültesine tahsis edilecektir. Bu kısımda icap eden tadillere derhal başlanacaktır. Bir müddettenberi Ankarada bulunan Tıp Fakültesi Dekanı Profesör Kemal Atay nakil işinin Ankaraya ait kısımlarını ikmal etmiş ve evvelki sabah şehrimize gelmiştir.

GÜNDEN GÜNE

Neftyağlı Motörler

Demokrat Politika» nın perşembe günkü sayısının birinci sayfasında bir resim, resmin altında da şu yazı var:

«Yunanistanın muhtelif limanlarına sevkolundukları haber verilen İngiliz motörlü kuvvetleri»

Resme baktık: Bir dağ yolunda İngiliz ve Hint askerleri katırlara yükledikleri malzemeyi naklediyorlar; motöre benzer hiç bir şey yok.

Önce gazetenin dalgınlığına hükmetmek istedik. Fakat sonra düşündük ki «Demokrat Politika» cılar katırları belki de nett yağile işleyen motör farzediyorlar.

Son Sözlerin Hakikati

Yugoslav ana Kraliçesi radyoda: «Azız Sırp, Hırvat ve Sloven milletim» diye başlayan bir hitabede bulundu. Bu hitabe şoyle bitmektedir:

«Çetin saatlerde silah arkadaşımız ve muteverfa Kralımız Aleksandr'ın sozlerini hatırımıza getirimiz. Aleksandr'ın son sozleri: Yugoslavyanın birligini koruyunuz, olmuştur.

«Bugün ben de size ayni mesajı tekrarlıyorum: Yugoslavyanın birligini koruyunuz.»

Bu hıtaptan bir gün sonra Hırvatların yeni bir hükûmet kurduklarını, bir kaç gün evvel Kraia sadakat yemini eden Maçek'ın de Hırvatlara yeni hükûmete itaat tavsiye ettigini ogreniyoruz.

Zavallı Kral Aleksandr memleketinde ikılık ve ayrılık gormemiş olsaydı, son sözleri: «Yugoslavyanın birligini koruyunuz» şeklinde bir yalvarma olmazdı.

Vakit Kalmıyor ki...

İngilizler Berlini amansız bir şekilde bombardımana etmişler. Bir Berlin telgrafına göre Almanyanın en güzel opera binası olan Berlin Devlet Operası tamamile yanmış, Devlet Kutuphanesi ağır hasara uğramış, saraylar, Universite, Harciye Nezareti, meşhur Potsdam sarayı harap olmuş.

Bu güzel sanat eserlerinin harap oluşuna acımamak doğru olmaz. Fakat müdafaasız ve açık Belgrat şehrinde ölen çoluk çocuğa acımaktan Berlindeki bu binaların harap oluşuna acımağa vakit kalmıyor.

Kör Kadı

TAKVIM

12 NİSAN 941
CUMARTESİ
AY: 4 - GÜN: 102 - Kasım: 156
RUMİ: 1357 — MART: 30
HİCRİ: 1360 — Rebiülevvel: 15

VAKİT	ZEVALİ	EZANI
GÜNEŞ:	6,26	10,41
ÖGLE:	13,15	5,31
İKİNDİ:	16,57	9,13
AKŞAM:	19,45	12,00
YATSI:	21,21	1,36
İMSAK:	4,40	8,56

ÜZÜNTÜ

Yazan: Dafne du Maurier — 78 — Çeviren: Rezzan A. E. Yalman

Odadan çıktı. Otomobilin sesini duydum. Sonra ses kesildi. Gitmiş olduğunu anladım. Uşak gelip çay masasını topladı. Hayatın her günkü seyri devam ediyordu. Âdetlerimiz hiç değişmemişti.

«Acaba Maksim mahkemeden dönmemiş olsaydı da yine böyle mi olacaktı?» Diye düşündüm.

Uşak odadan çıktıktan sonra kilise ve klisenin mahzenindeki kabirler gözümün önüne geldi. Ben hiç oraya gitmemiştim. Acaba bu kabirler nasıldı? Maksimin annesinin babasının kabirleri hep orada idi. Sonra aklıma bu geldi: Acaba o yabancı kadının mezarını ne yapacaklardı? Acaba yanlışlıkla oraya gömülen zavallı kadın kimdi?

Rüzgârın ve dalgaların kurbanı olan bu kimsesiz biçare acaba kimin nesi idi?

Şimdi bu mahzende yeni bir mezar vardı: Rebeka da burada yatacaktı. Bu anda papaz dua ediyor, Maksim Frank ve Albay Julyan da yanında duruyordu. Rebeka artık yoktu. Bir avuç kül, bir avuç tozdan ibaretti. O mezarda yatan Rebeka değil, fakat onun varlığından arta kalan bir avuç toz topraktı.

Saat yediye doğru yağmur yağmağa başladı. Evvelâ gözle görülmiyecek kadar ince idi, sonra gök yüzünden dökülen bir şellâle gibi gürültülü bir hale geldi. Pencereleri açtım. Taze ve temiz bir havayı teneffüs ediyordum. Yağmur yüzümü ve ellerimi ıslatıyordu. Bahçenin çimenleri üzerine iri, sıkı damlalarla akıyordu. Pencerelerin kenarındaki oluklar şakırdıyordu. Artık gök gürlemiyordu.

Frith'in odaya girdiğini duymadım. Pencerede duruyor, yağmurun yağmasını seyrediyordum. Ancak yanıma gelince gördüm.

Soruyordu:

— Affedersiniz efendim, acaba Mister de Vinter geç mi gelecek?

— Hayır, çok geç kalmaz.

Biraz tereddütten sonra ilâve etti.

— Birisi kendisini görmek istiyor.

Ne söyliyeceğimi bilemedim. Mister de Vinter'i görmek için israr ediyor.

— Kimdir? Siz kendisini tanıyor musunuz?

Frith sıkılmış görünüyordu:

— Evet, eskiden buraya sık sık gelen birisi... İsmi Mister Favelldir.

Pencerenin önüne diz çökmüştüm.

Yağmur içeriye kadar giriyordu.

Frith'e:

— Mister Favell'i içeri alınız dedim.

Belki de Favell'i Maksim dönmeden savabilirdim. Karşıma geldiği zaman serseriyi derhal tanıdım. Kaba saba tavırlarile daima şapkasız gezdiği için yanık duran yüzile darmadağınık saçlarile karşımda duruyordu. Gözleri kan içinde idi. Sarhoş olduğuna hükmettim. Hemen söze başladım:

— Maksim burada değil. Ne zaman döneceğini bilmiyorum. Kendisile başka bir gün görüşmek üzere bir randevu alsanız iyi olur.

— Beklemek beni rahatsız etmiyor. Hem çok da bekliyeceğimi zannetmiyorum. Yemek odasından geçerken gördüm. Maksimin sofrada yeri hazırlanmış. Nerede ise gelir.

— Hayır.. Maksim belki geç vakit gelecek.

— Kaçtı öyle mi? Evet sanki kaçmağa hakkı da var. Bazı insanlar dedikodulara hiç tahammül edemezler. Öyle değil mi?

— Ne demek istediğinizi anlamıyorum.

— Sahi mi? Haydi haydi bana bunu inandıramazsınız? Siz şimdi daha iyisiniz ya. O mahkemedeki bayılmanız ne idi? Size yardım etmek isterdim. Fakat yanınızda Frank vardı. Onu bu hizmetten mahrum etmek istemedim. Onunla beraber mahkemeden çıkıp eve geldiniz. Halbuki ben size otomobil gezmesi teklif ettiğim zaman kabul etmemiştiniz.

— Maksimi niçin görmek istediniz?

Favell masanın üzerinde duran sigara kutusundan bir sigara alarak yaktı:

— Sigara dumanı sizi rahatsız eder mi? Belki de midenizi bulandırır. Genç kadınların hali belli olmaz ki...

Sonra dikkatle yüzüme bakarak devam etti:

—Sizi en son gördüğüm zamandanberi sanki biraz daha büyümüşsünüz. Böyle olmak için ne yaptınız?

Frank ile mektapta çok gezdiniz mi? Şu uşağa emretseniz de bana bir viski getirse...

Hiç cevap vermeden zili çaldım. Serseri minderin kenarına oturmuş, bacaklarını salıyor, bir düzüye tebessüm ediyordu.

Frith odaya geldi.

— Mister Favell'e bir viski veriniz, dedim.

— Haydi göreyim seni, Frith, hem de fazlaca viski koy. Merak etme, seni de ele vermem.

Uşak fena halde sıkılmıştı. Favell kaba kaba gülüyor ve sigarasının külünü de yerlere silkiyordu. Söze devamla:

(Arkası var)

ASKERİ BAHİSLER

Bu Harbin Benzin ve Yağ Meselesi

Yazan: **Hüsamettin Ülsel**
Eski Bahriye Müsteşarı

Son istatistikler, yakıcı mayilerin harpteki rolüne ait mütehassısların görüşlerini memnuniyet verici bir şekilde teyit etmektedir. Denebilir ki Almanya petrol ve emsali mayiler yüzünden tehlikeli bir vaziyete düşmeğe mahkûmdur. Alman devleti bu vaziyeti karşılamak için harbi azami süratle neticelendirmek ve yahut yeni gaz menbalarını eline geçirmek mecburiyetinde bulunacaktır. Almanyada benzin ve makine yağları nın yokluğundan dolayı, hele zirai işlerde kullanılan motörlü vasıtalarda ve nakliye vasıtalarında büyük büyük tadiller yapmak mecburiyeti duyulmaktadır. Bugün Almanyada ziraî işlere mahsus makinelerin pek çoğu kullanılamıyacak bir haldedir.

Işgal mıntakalarında şimdiye kadar kullanılmakta olan motörlü vasıtalar odundan elde edilen gazlar ile tahrik edilmek üzere tadil olunmaktadır. Almanların (Rickschav) dedikleri üç tekerlekli vasıtalar hele Polonyada adam kuvvetile tahrik edilmektedir.

Almanyanın yağ ve petrol bakımından uğradığı acı vaziyeti lâyikile anlıyabilmek için Rusya ve Romanyadan elde etmekte olduğu yağ miktarı ile Almanyanın muhtaç olduğu yağ miktarını gözden geçirmek kâfidir.

938 senesi istatistiklerine göre Avrupanın bütün yağ ihtiyacı (36) milyon tondan ibarettir. Bunun yüzde hemen doksanı denizaşırı memleketlerden gelmektedir.

Bu miktara göre Avrupa devletlerinin bir senelik sarfiyatı aşağıdaki listede gösterilmiştir:

İngiltere	12	Milyon	ton
Fransa	8,1	«	«
Almanya	4,94	«	«
İtalya	2,6	«	«
Holanda	1,7	«	«
İsveç	1,3	«	«
Belçika	0,8	«	«
Norveç	0,59	«	«
Danimarka	0,89	«	«
İsviçre	0,43	«	«

Bütün dünyanın yağ istihsali aşağı yukarı (271) milyon tondur. İhracat yapan memleketlerin (938) senesinde yaptıkları ihracat miktarları ise:

Birleşik Amerika 24,5 milyon ton, Sovyet Rusya 1,0 milyon ton, Venezüella 23,0 milyon ton İran 9,0 milyon Ton, Felemenk Hindistanı 5,6 milyon ton, Romanya 4 milyon ton, Meksika 1 milyon ton, Irak 4,1 milyon tondan ibarettir.

Umumi dünya istihsalâtını temin eden memleketlerden:

Birleşik Amerika 165 milyon ton, Sovyet Rusya 29 milyon ton, Venezüella 27 milyon ton, İran 10 milyon ton, Felemenk Hindistanı 7,3 milyon ton, Romanya 6,6 milyon ton, Meksiko 4,8 milyon ton Irak 4,2 milyon ton istihsal temin etmektedir.

Romanyanın istihsali gittikçe azalmaktadır. Romanya devleti bu istihsalin ancak yüzde yirmi beşini Tuna yolu ile yapabilmektedir. Tuna yolu ancak bu kadar miktarın nakline müsaittir. Romanya diğer ihracatını Karadenize Boğazlara Akdeniz yolu ile yapmak mecburiyetindedir. Bugün ise bu yol Almanya ve İtalya için kapalıdır.

Romanya kaynaklarından alınan yağlar, makinelerin yağlama vazifesini görecek derecede saf değildir.

Rusyada en iyi ve temiz yağ istihsali imkânı vardır. Bu yağlardan Rusya 939 senesinde ancak (40) bin ton ihracat yapabilmiştir.

Almanyanın kendi istihsalâtı ise:

Ham yağ (750) bin ton sentetik yağ (2) milyon ton (iki) Benzol ve ersantez yağ (500) bin tondan ibarettir.

Buna Lehistan ve Alsastan elde edilecek (150) bin ton miktarı ham yağı ve Macaristandan alınabilecek (300) bin ton ve (Estonya) dan tedarik edilebilecek (200) ton ham yağı da ilâve etmek icap eder.

Bugün mihver devletlerinin yağ ihtiyacı bakımından düştükleri buhran şunu gösteriyor ki dünya harbine netice verecek âmiller arasına yağ meselesini de esaslı bir unsur diye sokmak mutlaka lâzımdır.

Sovyet Rusyanın garbındaki Avrupa milletlerinin yağ sarfiyatı normal zamanında vasati olarak (25) milyon tondu. Bu miktarın hemen hemen (11) milyonu yukarıdakicetvellerden anlaşılacağı veçhile Almanya ve İtalya tarafından sarfedilmektedir.

Avrupadaki yağ istihsalinin umumi, sentetik istihsalin en yüksek miktarı da hesaba sokulmak şartile aşağı yukarı (11) milyon tondur.

Bundan anlaşılır ki Avrupanın (Sovyet Rusya hariç) istihsali ile ihtiyacı arasında (14) milyon ton fark vardır. Bugün Avrupanın bu kısmı hemen hemen mihver devletlerinin ve bilhassa Almanyanın işgali altındadır.

Almanya bu büyük farkı her ne şekilde olursa olsun telâfi ve temin edecek mevkide ve vaziyette değildir.

Almanyanın halini lâyikile kavrıyabilmek için yukarıdaki izahat ve tafsilâtı tetkik kâfidir.

Almanya, yağ buhranı karşısındadır. Ve bu buhran gittikçe artacaktır. Bu yüzden Almanyanın motörlü vasıtaları faaliyetten kalacak ve Almanya bu yüzden düşmanlarına karşı kâfi miktarda motörlü vasıta kullanmak imkânından mahrum kalacaktır.

Harp Vaziyeti

Yazan
İhsan BORAN
Emekli kurmay subayı

(Başı 1 incide) —*—

1 — Yugoslav ordularını şimale atarak Yunan ve İngiliz kuvvetlerinden ayırdı, cenubi Yugoslavyadan Adriyatik sahiline olan mesafenin hemen yarısını elde etti. Şimalden taarruza ve cenuptan ihataya uğrayan Yugoslav ordusu cenup istikametinde taarruz etmekle bu mahzurların önüne geçebilir.

2 — Yunan ordusu Vardar garbına çekilmiye mecbur edildi. Vardar şarkında kalan Yunan toprakları ve Ege denizi sahilleri tamamile işgal altına alınacaktır. Yunan ve İngiliz orduları, Arnavutluktaki cepheye uygun olarak Ohri gölü ile Vardar ağzı arasında şimale müteveccih bir müdafaa mevziinde muharebe verebileceklerdir.

3 — Cenubi Yugoslavyadaki en iyi yollar, köprüler ve demiryolu ele geçirilmiştir. Yunanistana taarruz için bunlar ikmal bakımından büyük rol oynıyacaktır.

Bundan sonra Alman ordusu ne yapacak? Şu hareketleri yapması muhtemeldir:

1 — Perlepeye giren seri birliklerle cenuba ilerlemek, Manastırı işgal ederek Köprülü - Perlepe - Manastır demiryoluna hâkim olmak.

2 — Köprülü - Üsküp - Kalkandelen mıntakasına giren seri birliklerle Arnavutluk hududuna ilerlemek. Bu hareketin iki hedefi olabilir: Biri İtalyan ordusile birleşerek Yugoslavyayı tamamile tecrit etmek, diğeri Üsküp - Kalkandelen - Ohri demiryolunu ele geçirmektir.

3 — Diğer cephelerde taarruzlara devam ederek Yugoslav ordularını orta Yugoslavyaya sıkıştırmak ve muhasara çemberi içine almak.

Yugoslav orduları başkumandanlığı, Almanların bu hareketine ancak cenup istikametinde taarruz etmekle mâni olabilir. Aksi takdirde Yugoslav orduları, orta Yugoslavyadaki dağlara çekilerek ters cephelerle muharebeler vermiye mecbur kalacak, harbi idame için ikmal ve takviyeden tamamile mahrum olacaktır. Müttefik ordular başkumandanlığı 30 Yugoslav tümeninin elden çıkmasına mâni olmak için şimal istikametinde taarruz etmeyi elbette düşünmüştür. Fakat bunu yapmak için elinde şimdiki halde kâfi kuvvet yoktur.

Yunan ve İngiliz kuvvetleri Vardar şarkından veya Doyran gölü-Manastır hattından muhtemel bir Alman taarruzu karşısındadırlar. Yapılacak bir iş varsa o da - evvelce Yugoslavyanın mihvere iltihak ettiğine göre - tasarlanmış olan müdafaa plânını tatbik etmektir. Bu müdafaa plânının esası Vardar ağzı ile Ohri gölü arasında şimal ve şimali şarkiye teveccüh eden bir müdafaa mevziinde yerleşmek, Arnavutluk cephesini bu yeni tutulacak mevzie göre düzeltmektir.

Yugoslav ordularını daha şimale sürmedikçe ve Arnavutluktaki İtalyan ordularile birleşmedikçe Alman ordusunun Yunan ve İngiliz kuvvetlerine taarruz etmesi muhtemel değildir. Fakat altı gündür devam eden muharebelerin neticesinde ortaya çıkan mahzur, Yugoslav ordularının şimale atılarak münferiden mağlûp edilmesi tehlikesidir, bu tehlike henüz büyümemiştir. Lâkin Yunan - İngiliz kuvvetlerinin taarruza muktedir olamamaları yüzünden epeyce ehemmiyet kesbetmiştir.

Alman orduları, Yugoslavyayı harp harici bırakmağa muvaffak olurlarsa, o zaman Balkanlarda Adriyatik ile Ege denizi arasında Yunan ve İngiliz kuvvetlerine karşı bir tek cephede harp etmek fırsatını kazanacaklardır.

Gavadan Bir Ses

Yusuf Hilmi Bana Memleketinin Dertlerini Döktü

Yazan: **Neriman Hikmet**

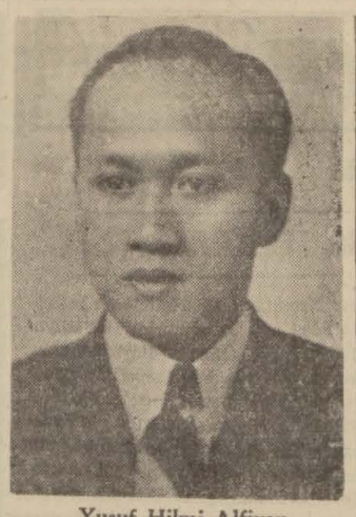

Yusuf Hilmi Alfiyan

O hür olmıyan bir toprağın çocuğudur. Birkaç sene evvel tanışmıştık. İstanbula iktisat tahsil etmek isteğile gelmişti. Gazetecilik de yapıyordu. Somatrada çıkan «Pan İslâm» gazetesine Türkiye hakkında yazdığı yazılarda inkılâbımızdan hayranlıkla bahsetmektedir.

Alfiyan Yusuf Hilmi ile bu defa da üniversite koridorlarında buluşacaktık. Sözünü dakikası dakikasına tuttu. Geldiği zaman her vakitki tatlı gülümseyişi vardı. Karşılıklı bir banka oturduk. Alfiyan evvelâ memleketinin tarihinden bahis açarak:

— Biz İnonesyanın en eski sakinleriyiz, dedi. Milâttan evvelki tarihimiz karıştırılacak olursa dinimizin, medeniyetimizin, yaşayışımızın bam başka olduğu görülür. Sonraları Hindular geldiler, bizim kültürümüzle onların kültürü karıştı başka bir medeniyet meydana geldi.

İnonezyanın küçük adalarında bir çok krallıklar vardı. Sirinicaya adındaki kral bunları birleştirerek bir imparatorluk vücude getirdi. Zamanı en azametli en parlak devrimizdir. İlim, edebiyat her şey yükseldi. Üniversitemize Çinden, Siyamdan talebeler gelirdi.

Fakat 1560 da Portekizler bizden kara biber almağa geldiler!.. Gelmez olsalardı, bir daha gitmediler. Arkalarından İspanyollar, sıra ile Felemenkler; ormanları zengin toprakları bereketli olan yurdumuza yerleştiler.

— Peki ama, Alfiyan, bu ziyaretçilere karşı sizde bir hareket yok mudur?...

— Nasıl olmaz? Biz Türkiyeyi Atatürkü İnönünü niçin bu kadar seviyoruz? Biz müslümanız fakat size olan hayranlığımız, yakınlığımız dindaş olduğumuzdan ileri gelmiyor. Bugün artık biz Türkiyeyi bir ideal gibi seviyoruz. Bu ideal ve sevgide bir istiklâl meşalesinin aydınlığı vardır.

Evet sorduğunuz bu sualin cevabı bugün bizde vardır. 65 milyonluk bir insan kütlesini üstünde barındıran bir toprakta hiç hürriyet âşıkları bulunmaz mı? Bunun yarım milyonu Hintli, 2,5 milyonu Etalit ve hıristiyan yerlilerdir. Biz diğer geriye kalan kısım müslüman İnonezyalılarız...

Bundan otuz sene evvel kurtuluş hareketleri başladı. İnonezyalıların kalbini istiklâl kıvılcımları sarmıştı. Bu büyük bir yangın halinde bugüne kadar devam ediyor. Bu uğurda birçok cemiyetler, partiler vücude getirildi.

— Bu partilerin gayeleri ne idi?

— Tabii istiklâl!.. Fakat bunların çalışma yolları başka başka idi. Kimi halkı gençliği yetiştirmek istiyor, ona milliyetçiliği aşılamağa gayret ediyordu. Kimi bir İslâm birliği kurmak için uğraşıyordu. Ama yine hepsinde ayni gaye birliği ve ateşi vardı. Meselâ: Devanture, Tamansisva, Halı Agus Salim gibi idealistler ayrı yollardan ayni fikir için ileri hareketler yapan kimselerdirler.

— Bunların içinde en çok sevilen hangisidir?.

— İki büyük siyasi liderimiz daha vardır. Yazık ki bugün onlar menfada bulunuyorlar. Birisi Dr. Hutta, diğeri mühendis Sukarnodur. Bunların partilerinin adı da «Parti İnonezyadır» çok radikaldirler. Tam ihtilâlci bir ruh taşırlar.

Bir de geçen sene ölen Dr. Sutomo vardı ki o İnonezyalıların Gandisi idi. Onunla bir tutulabilecek yüksek bir insandı. Kendisi tıp yüksek mektebinde profesör idi. 1936 da dünya seyahatine çıktı. Dönüşte bizdeki bu ayrı partileri bir araya toplayıp birleştirdi, milli bir federasyon meydana getirdi. Hepsini bir çatı altına aldı. Bizim lisanda buna (Gidon nasyonal) deriz ki sizde (Büyük Millet Meclisi binası) mânâsına gelse gerek.. Buna başka bir karşılık bulamıyorum.

Dr. Sutomonun yerini bugün Gunavan adında biri aldı. Bununla beraber o yine unutulmamıştır. Halkın isteği ile cesedi bu binanın bahçesine gömülmüştür.

Dr. Sutomo memleketimizin tam denizci olmasını istiyordu. Hele Avrupaya talebe gönderilmesine asla taraftar değildi. Tahsil için daima Türkiyeyi, Japonyayı tavsiye ederdi. Çünkü gençliğin Avrupa zihniyetini almasını istemiyordu. Asya hususiyetlerinin kaybedilmemesine ehemmiyet veriyordu. Bunun da bir muhit meseleyi olduğuna kani bulunduğundan Türkiyeyi Japonyayı tercih ediyordu. «Japonlar çalışkandır. Onların yalnız bu tarafına dikkat ediniz. İdeallerinizi yalnız ve yalnız Türkiyeden alınız. Türkiye sizin için baştan başa ideallerle doludur.

İşte ben bundan dolayı tahsilimi Türkiyede yapmağa geldim..

★

Bir aralık mevzuumuz bugünkü vaziyete atladı:

— Bugünlerde memleketten haber alamıyorum, dedi. Harpten evvel İnonezyalılar, Felemenklere büyük müşterek tehlikeye karşı bir olalım diyerek iş birliği teklif ettiler. Fakat Holanda parlâmentosu bunu kabul etmedi. O zamanki Başvekil Colijn Holanda için hiç bir tehlikenin akla gelemiyeceğini söyliyerek itiraz etmişti. Bu sefer bir harp patlarsa bunun 1914 deki gibi umumi olmıya cağını, yalnız Almanya ile Lehistan arasında kalacağını, yani Avrupa ortasında başlayıp biteceğini ima etti. Bu görüşün yanlışlığı bugünkü hâdiselerle belli olmuştur.

Holanda hükûmeti yerli ahaliden asker yapmıyordu. Ben memleketten çıkmadan evvel 70 bin askeri bulunuyordu. Bu kuvvetlerle hangi taraf müdafaa edilebilsin, bunu kestirmek güç...

— Bugünkü vaziyet karşısında şimdi sizce nasıl hareket etmek iyi netice verebilir?

— Holanda hükûmeti ne yapacak bunu bilmiyorum. Eğer benim şahsi fikir ve kanaatimi soruyorsanız yalnız bunu söyliyebilirim. Bu da Holânda hükûmetile birleşerek her hangi bir taraftan gelecek tehlikeyi birlikte önlemektir.

Yine bunun da yapılabilmesi için Holanda hükûmetinin bize «dahili bir istiklâl» vermesi icap eder. Bugün en kestirme, en güzel hareket yoludur.

Yanımdan ayrılınca Alfiyan Yusuf Hilmiyi düşünüyordum. Bilseniz o ne kadar samimi, iyi bir çocuktur. Zekâsı ve duygularile mükemmel bir insandır. Görünüşünde Asyalı olduğunu gösteren hiç bir hususiyet yoktur.

İnşallah bu harpler bitecek, dünya sulh ve sükûna kavuşacak. O da Türkiyede tahsilini bitirip memleketine dönünce kendi topraklarında istediği gibi bahtiyar yaşıyacak...

NERİMAN HİKMET

SIYASÎ ICMAL

Balkanlardaki Vaziyetin Bilânçosu

Yazan: M. H. ZAL

Almanların Fransadaki taarruzları sırasında işittiğimiz bir hikâyeyi yeniden duyuyoruz:

— Almanların bu kadar çabuk ilerlemesine sebep, Yugoslavların bir ihmali imiş. Vardar köprüsünü atamamışlar. Bu sayede Almanlar, yolları üstünde müdafaa kabul eden başlıca mânialardan birini zahmetsizce aşmışlar, bütün hesapları altüst edecek bir sürat temin edebilmişler. Almanlar, Fransada olduğu gibi, Balkanlarda da yıldırım harbinin ilk safhasını böylece sırf düşmanlarının hataları yüzünden kazanmışlar...

Bugünkü harp, en küçük bir hata ve ihmali affetmiyor, plânsızlığın, düşüncesizliğin, cüretsizliğin derhal ağır cezasını veriyor. Sonra fazla ihtiyat ta aleyhe dönüyor. Cüretli bir kumarcı karşısında fazla ihtiyatlı ve korkak bir kumarcının çok defalar yutulduğu gibi...

Bununla beraber Yugoslavyada görüldüğü söylenen ihmali bugünkü cesur ve dürüst hükûmetin hesabına kaydedemeyiz. Eski Damat Ferit tipi hükûmet, memleketi eli, ayağı bağlı bir halde düşmana teslim için elinden geleni yapmıştır. Teslim olmağı kurduğu için mukavemete ait hiç bir hazırlık yapmamış, icabında müşterek hareket için Yunanlılar ve İngilizlerle hiç bir temasa yanaşmamıştır. Almanlar da yeni hükûmetin ortalığı derlemesine, toplamasına zaman bırakmadan baskın tertip etmişlerdir.

Çoktan hazırlanan cüretli bir düşmanın; aralarında henüz birlik kurulmayan müttefik kuvvetleri gafil avlaması tarihte ilk defa vaki olmuyor. Fakat memnuniyet veren taraf şudur ki Almanların saman alevi gibi parlamalarına rağmen karşılarındaki askeri kuvvetleri sarsamamışlar, asıl ordularla henüz temasa gelmemişler. Mevcut şartlar altında yapılan bir baskının neticeleri hakkında bir bilânço yapacak olursak memnuniyet duymamız lâzımdır. Çünkü Yunan, Yugoslav, İngiliz kuvvetleri vaziyete hâkim olmasalardı işler bundan çok fena olabilirdi. Asıl ordulârın kurtulmuş bulunması ve Alman piyade kuvvetleri yetişinceye kadar aralarında işbirliği kurmağa ve müşterek plân yapmağa imkân ve vakit bulmaları ümit uyandıracak sebeplerdir. Eğer Yugoslavlarla müttefikler arasında temas kurulup cephe devamlı ve müşterek bir hal alırsa vaziyetin mühim bir kısmı kurtulmuş olur.

Macarların fırsattan istifade ederek Yugoslavyadaki Macarları kurtarmak bahanesile saldırmaları ve Hırvatistan «müstakil» adı altında yeni bir hükûmet kurulması askeri vaziyetle alâkası olmayan mevzii hâdiselerdir.

Ziraat Musahabeleri: 2

TOprak Mahsullerini Artırmak İçin Alınan Tedbirler

Köylüye Geniş Mikyasta Yazlık Mahsulluk Tohumları Dağıtılmaktadır

Yazan: **Kerim Ömer ÇAĞLAR**

İstihsali arttırma bakımından Ziraat Vekâletince esaslı tedbirler alınmakta olduğunu bundan evvelki yazılarımızda bildirmiştik. Bu defa geçen sonbahar ve kış mevsimlerinde ekilmiş olan tarlaların noksan kalan kısımlarını ekmek ve yazlık mezruatı çoğaltmak maksadile alınmış olan tedbirler üzerinde duracağız.

Malûm olduğu üzere zirai mahsuller, ekim itibarile iki esas gurupa ayrılırlar. Bunlardan bir kısmı son baharda ve kış başlangıcında ekilirler, diğerleri de (yazlık mezruat) adı altında ilk bahar aylarında toprağa atılırlar. Bu sene, kışlık mezruattan arta kalan tarlaları, mahsul itibarile pek verimli bazı ziraat nebatlarına tahsis etmek için Ziraat Vekâletince bu günlerde esaslı teşebbüslere girişilmiştir.

Bundan bir müddet evvel ziraat Vekâleti mütehassısları, memleketin muhtelif mıntakalarına seyahat ederek mahallen yaptıkları etütlerin neticelerini birer rapor halinde Bakanlığa takdim etmişlerdir. Tetkikat vilâyetlerin bilhassa tohumluk bakımından ihtiyaçlarını temin maksadile icra edilmiştir. Bunun üzerine Ziraat Vekâleti vilâyetlere bir tamim yollıyarak bu sene ilk bahar zer'iyatı bakımından olan ihtiyaçları sormuş ve vilâyetlerce gösterilen noksanların telâfisi için kararlar alınarak bir zamandanberi bu ihtiyaçlar temin edilmeğe başlanmıştır.

Şimdi yurdun yazlık ekim bakımından muhtelif mıntakalarına mısır, patates, fasulye, nohut ve çeltik (Pirinç) ile pamuk nebatlarının tohumları tevzi ediliyor. Bu tohumlar yurdun her hangi bir mahsulü en iyi yetiştiren mıntakalarından tedarik edilerek ilgili bölgelere gönderilmektedir. Bu tedbir sayesinde muhtelif yazlık nebatların tohumlarının ıslahı yapılmaktadır.

Memleketimiz muhtelif iklim ve toprak mıntakalarına ayrıldığı için ziraat nebatlarının her tarafta ayni derecede verimli olmadığı malûmdur. Kışlık zer'iyatımız için vasati on bir hasılat hesap ediyoruz. Halbuki yazlıklar kışlıklarla mukayese edilemiyecek derecede çok daha verimlidirler.

Ziraat Vekâletinin bir Vekiller Heyeti kararı alarak muhtelif vilâyetlere maliyet fiyatına dağıttığı yazlık tohumlardan meselâ nohut için Çanakkalenin pek meşhur olan İspanyol nohudu tohumunu seçmiştir. Bunun gibi Niğdenin fasulyası, Bolunun patatesi, Adapazarının meşhur mısırları tohumluk olarak dağıtılmaktadır.

Bu hususta Ziraat Vekâleti enstitü istasyonlarının islâh ettiği tohumluklara da geniş sahalar tahsis etmiştir. Pirinç için ve pamuk için Ziraat Vekâleti istasyon ve çiftliklerin en güzel tohumları dağıtılmaktadır.

Yazlık zer'iyatı çoğaltma bakımından alınmış tedbirler yalnız tohumluk tedarikine münhasır olmayıp araziyi sürmek ve hazırlamak noktasından da çiftçilere büyük yardımlar yapılmasına başlanmıştır. Meselâ pamuk çiftçisinin en büyük dertlerinden biri toprağı sürecek vesaite olan ihtiyaçlarıdır. Pamuk zer'iyatı için toprağı çok derin sürmek lâzımdır. Bu iş traktörler tarafından en mükemmel bir şekilde görülebileceği için gerek Adana ve gerekse Ege mıntakasına traktör ekipleri gönderilmiştir. Bu traktörler orta Anadoludan oralara sevkedilmişlerdir. Ege havzası çiftçileri için Nazilli pamuk istasyonundan, Adana ve çevresi müstahsillerine de Adana tohum ıslâh istasyonu ve üretme çiftliklerinin Akala nevilerinden tohum yardımları yapılmaktadır.

Hazırlıkları vaktinde yapılmış olan bu yardım hareketlerinin memleketimiz müstahsilleri üzerinde derin intibalar yapacağı muhakkaktır. Ziraat Vekâletince bundan daha bir ay evvel açılan ankete cevap vererek ihtiyaçlarını bildirmiş olan çiftçilerden hiç biri yardımsız kalmıyacaktır. Bu bahar için başlanmış olan bu yönden istihsali arttırma hareketinin ileriki senelerde daima inkişaf ederek yurdun iklim ve toprak hususiyetlerine uygun olduğu kadar yine memleketin ve zamanın ihtiyaçlarını karşılıyacak şekilde idare edileceğine eminiz.

Sinemalarda Çocuk Matineleri Yapılacak

On iki yaşından aşağı yaştaki çocukların sinemalara kabul edilmemesi hakkındaki emri nazarı dikkate alan bazı sinemacılar cumartesi ve pazar günleri birer çocuk matinesi tertip etmek kararını vermişlerdir. Bu matineler çok ucuz olacak ve terbiyevî filimler gösterilecektir.

Modern Bir Karakol

Haskövde eski Aynalıkavak karakolu yerine modern ve her türlü konforu havi bir polis karakolu yapılmıştır. Yeni karakolun açılış töreni bir kaç güne kadar yapılacaktır.

Emniyet müdürlüğü bu gibi asri karakolların adedini arttırmak için tahsisat istiyecektir.

Kömür Fiyatlarına Zam Yapıldı

İstihsal masraflarını karşılamak, istihlâk miktarlarını arttırmak için kömür fiyatlarına birer miktar zam yapılmıştır. Hazırlanan fiyat tarifesine göre Krible kömürüne Zonguldakta nakil vasıtasına teslim şartile 11, Ereğli ve Kandilli kömürlerine 10,60, birinci Tuvanana 8,10, ikinci Tuvanana 6, Briket Zonguldakta vasıtaya teslim şartile 11,50 lira takdir edilmiştir.

Bu fiyatlara göre deniz nakil vasıtaları navlun fiyatları tesbit olunmuştur. Bu navlunlar Münakale Vekâletince tasdik edildikten sonra muteber olacaktır. Bu tarifenin kömür fiyatlarına yapılan zamma rağmen bazı sebepler dolayısile kış navlunlarına nazaran bir miktar daha düşük olacağı anlaşılmaktadır.

EDEBİ ROMAN — TEFRİKA No. 11

KEZBAN

Yazan: Muazzez Tahsin BERKAND

Yukarı çıkan merdivenin başına geldikleri zaman neşeli kahkahalar ve bağırışmalar duydular. Ali Bey gülümsedi.

— Galiba Vivet'in misafirleri var.

— Vivet kimdir efendim?

— Kızım Vicdan. Onu kendi ismile çağırmamızı istemiyor, admı beğenmediği için kendisine Vivet dediriyor.

— Halbuki Vicdan ne güzel bir isim!

— Değil mi? Deli kız bunu anlamıyor, kendisini ille de mektepte arkadaşlarının taktıkları bu isimle çağırmamızı istiyor. Biz de onun sözünden çıkamıyoruz. Haydi gel yukarı çıkalım.

Genç kız trabzana dayanarak durdu. Dudakları titriyor, gözleri karartıyordu.

— Ne oldun yavrum? Yoruldun mu?

— Hayır.

— O halde niçin yürümüyorsun?

Bu suale cevaben Kezbanın gözlerinden iki iri damla yuvarlandı.

— Niçin ağlıyorsun çocuğum?

— Yalvarırım size beyefendi, beni burada bırakınız, yukarıya çıkarmayınız.

— Nasıl olur Kezban? Hem bana neden amca demiyorsun? Korkma yavrum, yukardakiler fena insanlar değillerdir. Göreceksin, bana alıştığın gibi onları da yadırgamıyacaksın.

Genç kız doğruldu. Yine Nazire Hanımın sesini duyuyorum sanmıştı. Ona söyle diyordu.

— Sakın korkma, kendini oradaki insanlardan aşağı görme ve onların bütün sözlerini karşılıyacak kadar mağrur ve metin ol! İlk günden kendini ezdirirsen bütün ömrünce seni ezerler.

Bu uzak ses, ona yine sükûnet verdi. Elinin tersile gözlerini sildi.

— Buyurunuz, çıkalım amca.

O dakikada kalbinde esen fırtınayı onu yakından tanımıyan bir kimsenin keşfetmesi kabil değildi.

Merdivenden gelen ayak sesleri, kahkahaları ve çığlıkları susturmuştu. Ali Beyle Kezban yukarıya çıktıkları vakit, kapısı açık duran salonda bulunanların gözleri, gelenleri görmek için merdivene çevrildi. Bir iki kişi birden yerlerinden kalktılar. Kimisi yandaki salona geçti, bazısı sofaya doğru yürüdü. Kezban bir çok bakışların kendisine dikildiğini hissetti. Ayni saniyede yine uzak dost sesini duydu:

— Cesaret!

Sofanın ortasına gelmişlerdi. Ali Bey karısına:

— Güzide, işte Kezban! dedi.

Genç kız, yeşil bir elbise içinde çok süslü görünen bir hanımın kendisine yaklaştığını gördü. Beyaz bir el ona uzanmıştı.

— Hoş geldin kızım.

Bu yumuşak eli tuttu, hürmetle ağzına, sonra başına götürdü. Bunu müteakip sırasile Nigâr ve Fâzile Hanımların ellerini öptü.

Kalın halılar üzerinde korkak adımlarla yürürken kızarıyor, herkesin gözlerinin kendisini süzdüğünü hissettiğinden ayakları karışıyor, büsbütün şaşırıyordu. Onun bu heyecanı Ali Beyin nazarından kaçamazdı. Kalbinin garip bir merhametle sızladığını hissetti. Nihayet bu kız da onun kızı idi. Burada yaşamağa hakkı vardı. Bu düşünce ile Kezbanın elini tuttu, yanlarına gelen misafirlere onu tanıttı.

Yaşlı bir hanımefendi genç kızın iki kalın örgü ile arkasına bırakılan kumral saçlarını okşadı. Onu alnından öptü.

— Baksanıza Nigâr hanım, yavrucuğun ne güzel gözleri var.

Nigâr Hanım yaklaştı, hanımefendiye cevap verdi, fakat Kezban bu cevabı işidemedi. Yanındaki kalın kadife perdelerin arkasından gelen hafif bir ses dikkatini, bilâihtiyar, o tarafa çekmişti. İçeriki odada kendisinden bahsediyorlardı.

— Kezban hakikaten güzel kız değil mi Ferit? Hele arkasındaki çingene pembesi elbise tam son moda...

— Sus Vivet, baban işitirse kıyametleri koparır.

— Şakaklarının derilerini arkaya çeken saç örgüsüne dikkat ettin mi? Ya ayağındaki ince ve zarif kunduralara?

(Arkası var)

HİKÂYE

Kuyruklu Yıldız

Yazan: **Neclâ MARAŞ**

Ümitsiz, tesellisiz, içinde yaşatmıya bile haddi olmadığını düşündüğü bir aşkın esiri olmuştu. Necmi, Rifatı seviyordu. Bütün tesellisi onun nikâh günü hususi bir hatıra olmak üzere verdiği yüzüktü, Vali paşanın konağında olup bitenleri düşünmüyordu bile.. Günler geçtikçe, içinde onlara karşı bir kin ateşlenmiye başlamıştı. Nikâhın ikinci ayında idi. Bir gün annesine:

— Anne dedi. Sen bugün konağa gideceksin! Ne yaparlarsa ne söylerlerse aldırma. Sade benim hastalığımdan, ve nikâh gününden sonra düzelemediğimden bahset. Nazife kadın esasen kızının fikirlerine itiraz nedir bilmezdi. Onun çektiği giz li derde sebep olanlardan bir intikam almak düşüncesile konağın yolunu tuttu. Kapıdan içeri girdiği zaman ummadığı tarzda bir hüsnü kabul gördü. Gelin görümce onu odalarına aldılar, ve ilk olarak:

— Kuzum Nazife kadın dediler. Senin kız nasıl? Hiç bir yere çıkmıyor, hasta diye işittik de. Nazife kadın büyük bir telâşla:

— Sormayın Hanım efendiciğim dedi. Nikâh gününden beri bir türlü düzelemiyor..

İki kadın sezdirmeden birbirlerine baktılar.

— Nasıl hastalık bu canım. Doktor filân baktı mı?

— Yok büyük sözüme tövbe, hiç doktora baktırır mı?

— Peki neresi ağrıyor?. Nazife kadın başını yapmacık bir mahcubiyet le iğdi, sesini çıkarmadı.. Gelin görümce başlarına birer balyoz yemiş gibi sustular, ve artık gidinceye kadar Nazife kadınla bir kelime dahi konuşmadılar.. Tekrar yalnız kaldıkları zaman hanım efendi isyanla yerinden fırladı:

— Haydi bakalım ne yapacağız şimdi dedi. Gördün mü kahpenin başımıza ördüğü çorabı. Ah bunu hep sen yaptın hanım abla nereden uydum senin sözüne. Nahide de otuzunu yeni aştı biraz daha bekliyemez miydi.. Lokman ruhu şişesini yarıya kadar avucuna boşaltıp boynunu, şakaklarını ovmaya başladı. Hileli ve fesatlık işlerde pek fazla ehliyet sahibi olduğu için mahallede akıl hocası diye anılan görümce hanımın da nutku tutulmuştu. Fakat bu kadar hücuma da dayanamazdı. Parmağını şöyle bir havada devrettikten sonra

— Ah dedi. Ne budala şeysin! Her şeyi bu kadar yoluna koyduktan sonra işi bozacak değiliz ya. Şayegâna söyleriz aşağı mescidin imamını gizlice tutar. Bizim kızı alıcının yamağına bir gece nikâh ettiririz.. Kırk beş yaşını çoktan geçtiği halde, hâlâ kendi kendine en basit bir muhakemeyi yürütmekten âciz olan gelin hanım bu fikri pek parlak bulmuş olacak ki heyecanla görümcesi nin boynuna sarıldı. Sevincini gizlemeden onun şayanı hayret zekâsını tebrik etmeğe başladı.

★

Aradan hazırlık ve gürültü içinde uzun bir sene geçti. Vali Paşanın damadı Madrit sefaret kâtiplerinden Necmi Rifat Bey düğün münasebetile mezuniyetle memleketine avdet etmişti. Artık bütün vilâyet halkı bu iki yüksek aile arasındaki düğünün dedikodusu ile meşguldüler. Herkes Necmi Rifatın Nahide ile izdivaca nasıl razı olduğunu merak ediyordu. Paşanın çirkin ve huysuz kızına da bu evlenme münasebetile âdeta bir gurur gelmişti. Kimselere gözükmüyordu. Hanımefendi ile görümce-hanım ise yaptıkları işlerin iyi neticesinden emin, büyük bir huzur içinde çehiz hazırlığına nezaret ediyorlardı. Yalnız bütün bu müddet zarfında küçük hanımın son derece gizli olarak ahçı yamağından tosun gibi bir oğlan çocuğu dünyaya gelmişti... Düğün fevkalâde mutantan ve debdebeli oldu. Beyaz duvağı içinde bin türlü ihtimamla süslediği yüzünün sekaletini örtemiyen vali paşanın kızı, kayınana ve görümcelerinin arasında epey bir fısıltıya sebep oldu ise de, onların yanıldıklarını tahmin etmeleri, ve akşama oğullarının her şeyi düzgün bulmasını temenni etmeleri ile mesele uzamadı.. Koltuktaki şüphelerini aydınlatmak için sa atleri iple çeken Necmi Rifat ise gelinin yüzünü örten ipek duvağı açınca büyük bir hayretle bağırmaktan kendini alamamıştı. Fakat Nahidenin anide akan göz yaşlarını görünce hareketinin pek kaba düştüğünü intikal etti. Çirkin bir kadın da olsa göz yaşı en katı kalplere tesir eden bir silâhtır. Necmi Rifat yavaşça gelinin elini tuttu. Sesine mümkün olduğu kadar mülâyim bir ton vermeğe çalışarak:

— Affedersiniz dedi. Aramızda bir anlaşamamazlık, bir yanlışlık var. Sizi hiç bir yerde gördüğümü zannetmiyorum. Rica ederim bana yardım edin. Pek müşkül bir mevkideyim. Nedir bu hal.. Vali Paşanın kızı omuzunu silkti. Kelimeleri yarım yarım ve biraz peltek olarak:

— Hayır dedi hiç bir şey yok. Ben sizin nikâhlınız Vali Paşanın da kızıyım. Genç adam kendine imdat bulmuş gibi yerinden kalktı.

— O halde dedi. Size nikâh günü bir hatıra bırakmıştım onu lütfedermisiniz?

Nahide telâşla yerinden kalktı.

— Peki dedi. Madem ki istiyorsunuz getireyim.. Biraz sonra odaya giren gelinin kucağında beyaz ipekli takımlarla kundaklanmış bir çocuk görülüyordu.

★

Perde güzel bir temsille açıldı, hafif bir vodvil olarak devam etti. Ayni şekilde gitseydi, kahkahalı bir komedi ile kapanacaktı. Fakat sonu vali paşalar için çok acı bir facia ile neticelendi..

Kucağında kundakla içeri giren gelini bir yana savurup bağırmaya başlıyan Necmi Rifatın sesine bütün ev halkı koşmuş, Paşa başta olmak üzere kurulan divanda hanım efendi ile görümce hanım vaziyeti birer birer anlatmağa mecbur olmuşlardı.

Ortada bir de çocuk meselesi olduğundan Vali Paşanın kerimesi Nahide Hanımın ahçı yamağı Hüseyinin mahremi olması dolayısile şer'i şerifle Hüseyine tecdit nikâhına karar verildi.. Ve mektupçu Beyin mahdumu Madrit sefaret kâtiplerinden Necmi Rifat Bey Efendi de kaderine boyun eğerek, aylardanberi hayalile yaşadığı sevgilisi Zehrayı bulmak üzere hamam ustası Nazife kadının tek odalı evine doğru yürümeğe başladı.

- SON -

Sinema

Haftanın filmlerinden: «Mukaddes vazife» den güzel bir sahne

Amerikada Yerleşmiş İngiliz Artistler

Bunların Başta Gelen ve En Meşhuru Şarlo'dur

Film diyarında İngilizler büyük bir koloni teşkil etmektedirler. Amerikan sinemasının artistlerini ekseriyetle İngilizler teşkil etmektedir. Bunlar uzun zamandan beri ana vatandan uzakta bulunmalarına rağmen aslen İngiliz olduklarını hiç bir zaman unutmazlar. Memleket âdet ve ananelerine daima hürmet eder her zaman onları sadakatle tatbik ederler. Millî bayramları toplanarak, bir arada kutlarlar.

Daha eskiler (uzun senelerdenberi Amerikaya yerleşmiş olanlar) yeni gelenleri himaye ederler. onlara cesaret aşılarlar, ve kendilerinin başlangıçta maruz kaldıkları güçlüklerden ve sukutu hayallerden onları korumağı vazife telâkki ederler. «Hepimiz birbirimizi koruruz. Bu, büyük ailenin arasına hiç bir kıskançlık hissi, hiç bir anlaşamamazlık giremez; vatan hasretini biraz olsun dindiren, bize memlekette kendi asıl evimize dönmüşüz hissini veren, toplantılarımızın kıymetini takdir ederiz» derler.

Amerikada en büyük muvaffakiyet kazanan İngiliz hiç şüphesiz Charlie Chaplindir. Onu, otuz senedenberi tanıyan Amerikalılar benimsemişlerdir. Fakat o hiç bir zaman İngiliz olduğunu ve İngiltereyi unutmaz

Bugün bütün dünyaya şöhret salmış olan artistlerden, Victor Mac Saglen, Leslie Hovard, George Brent, Herbert Marshall, Ronald Colman, Gary Grant, Lionel Artvill, İngilizdirler. Yeni gelenler arasında (Yani 1930 dan sonra Holivuda gelenleri Charles Langhton, Wallace Ford, Errol Flynn, Elizabeth Allan, Madeleine Carrol, İda Lupino kendilerine şöhret teminine muvaffak olmuşlardır.

Son günlerde üç İngiliz daha, yeni Amerikan filmlerinde, birdenbire parlayıvermişlerdir. Evvelce memleketlerinde tanınmış olmalarına rağmen Amerikada hiç isimleri işitilmiyen bu irtistlerden Vivien Leigh, rüzgâr gibi geçti filmindeki Skarlet rolü ile kendini tanıtmıştır; Lavrence Oliver. Rebecca filminde (Gazetemizde üzüntü ismile neşredilmekte olan tefrikanın filmi) Maks de Vinter rolünü fevkalâde muvaffakiyetle başarmış ve birden şöhret kazanmıştır; Anna Neagle mevzuu İngiltere tarihinden alına bir filmde kraliçe Viktoria rolünü mükemmel bir suret te başararak yıldızlık mevkiine ulaşmıştır. Bu filmde genç artistin makyajı bilhassa nazarı dikkati çekmiştir. Güzel ve genç bir kraliçeyi sonra arkasında 60 senelik bir iktidar devresi bırakan ihtiyar bir kraliçeyi temsil etmiş ve çok muvaffak olmuştur.

★

Harp ilân oldu olalı Holivudda bulunan İngilizler çalışmalarını fazlalaştırmışlar ve ana vatana mümkün olduğu kadar yardımda bulunmak için ellerinden geleni yapmağa uğraşıyorlar. Silâh tutabilenler vatana dönüyorlar. Alan Movbray geçen harpte aldığı yaradan dolayı bu harbe iştirak edememiş fakat uzaktan yararlık göstermek için, sinemayı terkederek Kaliforniyadaki Britanya konsolosluğunun askerlik şubesinin başına geçmiştir. Silâh altına çağrılanların ve gönüllülerin vatana sevki ile meşgul olmaktadır.

Madeleine Carroll, Santa Monica daki muhteşem villâsında bir salon açmış, her çarşamba günü, yardım etmek istiyenler bu salonda toplanarak, örgü örüyor, dikiş dikiyorlar. Buraya yalnız İngilizler değil birçok Amerikalılar da devam etmektedir. Ve her ay kocaman paketler, sarışın artistin delâletile Londraya gönderiliyor.

Misters Ronald Colman (Benita Hume) kızıl haç menfaatine bir satış pavyonu açmış ve bu fevkalâde rağbet bulmuştur. Her ay bu satış tekrar edecektir.

Anna Neagle, Birleşik Amerika devletlerinin mühim şehirlerinde bir dans ve şarkı turnesine çıkmıştır. Kazancını hava bombardımanları felâketzedelerine yardım cemiyetine vermiştir.

Son zamanlarda İngiliz kralı tarafından kendisine Sir unvanı verilen Raymond Massey zengin para koleksiyonundan, çok eski bazı parçaları müzayede ile satışa çıkarmıştır. Menfaate olduğunu bilenler müzayedeyi arttırdıkça arttırmışlar, ve iki yüz dolardan bin dolara kadar yükselen parçalar olmuştur.

Leslie Hovard propaganda servisinde çalışmaktadır ve sık sık İngiltere ye gidip gelmektedir.

Vivien Leigh, fevkalâde kıymet verdiği bir inci gerdanlığı satışa çıkarmıştır. Bu kolye eskiden bir Hindlinin annesine hediye ettiği çok kıymetli bir antikadır. Vivien Leigh kolyenin mukabilini Londrada bir doğum evine hediye etmiştir, sevgilisi Laurence Olivier'de Vivien'in hediyesine, güzel bir çek ilâve etmiştir.

İşte gördüğünüz gibi tehlikeden uzakta bulunmaları Holivuddaki İngilizlerin çalışmalarına mani teşkil etmemektedir. Hepsi her vasıtaya müracaat ederek, ellerinden geldiği kadar sevgili memleketlerine yardıma koşmaktadırlar.

GELİBOLUDA KONFERANS

Gelibolu, (Hususi) — Vaziyeti hazıra hakkında konferans vermek üzere Çanakkaleden şehrimize gelen mühendis Tevfik, halkevi salonunda ve kalabalık bir halk kütlesi önünde ilk konferansını verdi.

Türkiye hudutları ve kahraman Mehmetçiklerden bahsettiği anlarda koca salon alkışlarla çınladı. Bütün halk, millî vahdet ve birliğe bağlılıklarını coşkun tezahürlerle isbat ettiler.

Bursada Çocuk Kütüphanesi

Bursa, (Hususi) — Bir müddet evvel şehrimizde bir çocuk kütüphanesi açılmıştı. Bu kütüphanede çocuklar yalnız kendilerini alâkadar eden kitapları bulmaktadırlar. Bu kütüphane o kadar fazla rağbet görmüştür ki, genişletilmeye hakikaten ihtiyaç görülmüştür.

Özdem Gazinosunda Bir Kavga

Gazino Sahibi İle Garson Bedri Müşteriyi Sol Kaşından Yaralamış

Evvelki gece Beyoğlunda Özdem gazinosunda içki yüzünden gazino sahibi, garsonlar ve iki müşteri birbirlerine girmişler ve yekdiğerini yaralamışlardır.

Evvelki gece saat ikide Beyoğlunda Taksimde İmam sokağında Özdem gazinosuna gelen Niyazi ve arkadaşı Vehbi garsondan içki istemiştir. Garsonun vaktin geç olması hasebile içki vermeği reddetmesi üzerine kavga başlamış ve neticede gazino sahibi Hakkı ve garson Bedri müşteri Niyazinin sol kaşını bir cisimle yaralamışlardır. Zabıta hâdiseye el koymuştur.

Bir Amele Karpit Kazanının Patlaması Yüzünden Öldü

Sütlücede Karaağaç caddesinde 129 numarada demir fabrikasının atelyesinde oksijen kaynağı yapılırken amele Rıza oraya gelmiştir. Amele Rıza hiç vazifesi değilken oradaki karpit kazanını karıştırmağa başlamış ve karıştırma neticesinde kazan patlamıştır. Amele bu patlama sonunda aldığı yaralardan kurtulamıyarak ölmüştür.

★ Üsküdarda, Selâmiali mahallesinde, Hamam sokağında 20 numarada oturan İsmail Gücü, evinin merdivenlerinden inerken yuvarlanmış ve zaten sakat olan iki bacağı yeniden kırılmıştır. İsmail tedavi edilmek üzere hastaneye kaldırılmıştır.

Devlet Demiryolları Tekaüt Sandığı

Devlet Demiryolları Tekaüt Sandığı kanununa bazı maddeler ilâvesi hakkında tanzim edilen lâyiha Büyük Millet Meclisinde görüşülmektedir. Lâyihanın kabulile bu paraların haczedilmemesi, mütekaitlere ait maaşların her üç ayda bir peşin olarak verilmesi temin edilmiş olacaktır.

Maziden Canlı Masallar

Sivrisinek ve Leylek Tılsımları

İstanbul Horozları Niçin Erken Erken Öterlermiş

Eski İstanbullular şehrin sıhhi ve içtimai düzenini hep tılsımlarda ararlardı.

Bizanslı İstanbulda ve Dördüncü Murat zamanına kadar Türk İstanbulda sivrisinek yoktu. Şehrin içinde ve civarında durgun suların ve bataklıkların bulunmamasına dikkat edildiği için sivrisinekler yaşama ve üreme imkânını bulamıyorlardı.

Halbuki eskiler sivrisineği İstanbula bir tılsımın sokmadığına inanırlardı. Bu tılsım da adını bir semte bırakan «Altımermer» abidesinin üstünde idi. Burada bulunan altı muhteşem mermer sütundan birisinin üstünde tunçtan yapılmış muazzam bir karasinek heykeli vardır. Bu sinek İstanbul havasına daima bir eşekarısı vızıltısı yaydığı için sivrisinekler korkar ve şehre giremezlerdi. Bu sinek altı büyük adam adına dikilen heykellerden Kavala hâkimine nisbet edilen sütunun üstünde idi. Eflâtuna nisbet edilen başka bir sütunun üstünde de büyük bir sivrisinek heykeli vardı.

Onuncu ve on birinci asrı hicrîde «altı mermer»ler ayakta idi. Evliya Çelebi bunları görmüş, fakat üstlerindeki tılsımları bulamamıştır. O vakit tılsımların hâlâ tesir bıraktığına inanıyor ve diyordu ki:

«Altı mermerin birinde Eflâtun ilâhî bir sivrisinek sureti ihdas edip İslâmbola sivrisinek dühulünü menetmiştir. Hâlâ ameli tesir eder.

Leyleği bugün biz baharın bir müjdecisi gibi telâkki ederiz. Onların göklerde helezonlar çizerek gelişleri içlerimize bahar sevinci ve ferahlığı verir. Bizanslılar her nedense leyleği sevmezlerdi. Belki de Mısırlıların takdis ettikleri karaleyleklerin fasilesinden olduk ları için hıristiyan Bizans putperestlerin bu uzun bibcaklı nim mabutlarını kendi kiliselerinin ve bacalarının üstlerinde görmek istemezlerdi.

Türk İstanbul da haram ve helâl seçmemekte müraî hacılara benzedikleri için leylekleri «hacıbaba» diye adlandırırlar ve zâhir şehrin içinde görünmelerini arzu etmezlerdi.

«Yılanı yutar yine hacıbaba, çıyanı yutar yine hacıbaba» atalar sözü de bu mahlûkları kötülemek için söylenmiş olacak...

Nasrettin Hocamız da leyleği bir kuşa benzetmek için ayaklarını ve gagasını kesmemiş miydi? Eski İstanbul ve Türk İstanbul sütun, heykel, kilise, cami, minare, türbe, sebil, çeşme, kervansaray gibi binlerce abide ile süslü idi. Bunların kirletilmemesi için leyleklerin şehir içinde yuva kurmaları istenilmezdi. Belki de leylekler harap baca ve kule bulamadıkları ve yahut çocukların iz'acından ve yem bulamamaktan korktukları için sûrların sardığı şehrin içinde yuva kurmazlardı.

Eski inanışlara göre leyleği İstanbula sokmayan da Altımermerdeki altı sütundan birisinin üstünde bulunan ve Bukrata nisbet edilen bir leylek heykeli idi. Bu leylek rüzgâr estikçe gagalarını biribirine çarpar ve çıkardığı sesi duyan her leyleği cansız yere sererdi. Evliya Çelebimiz bu tılsımı da şöyle anlatır:

«Altıncı tılsım yine altı mermerin bir[illegible] Bukrata mensup bir leylek resmi vardı. Bu leylek rüzgârın ianesile sada urdukta Dersaadette nekadar leylek varsa helâk olurdu. Hâlâ İstanbul içinde leylek bulunmaz ve âşiyane yapmaz. Lâkin Eba Eyüp ve Usküdarda çoktur.»

Horozu çok olan yerin sabahı erken olur derler. Eski İstanbul çok erken uyanırdı. Şehri iktısadî genişliğe, refaha ve temizliğe kavuşturan; eski İstanbulların çok çalışkan olmaları idi. Onlar horozlar sesierile geceyi çimdiklemeğe başlarlarken uyanırlar ve işlerinin başına geçerlerdi.

Bizans folklorunu benimseyen Türkler İstanbulun erken uyanışını da bir horoz tılsımına atfederlerdi. Tılsımı da Çelebimizden dinleyelim:

«Yedinci tılsım yine Altımermerde ve ismi Sukrata mensup bir horoz resmi idi ki yirmi dört saatte bir kere sayha urarak cemi horozları ikaz ve onlara delâlet ederdi. Elhaletühazihi İslâmbolun horozları sair şehirlerin horozlarından evvel narâ urup cümle naimiyni lisanı hal ile salâta davet ederler.»

Bu altı mermerden birisinin üstünde de kocaman bir bozkurt heykeli vardı. Bu da İstanbula ve civarına kurt sokmayan bir heykeldi «İstanbul koyunlarının sahralarda çobansız gezip kurt şerrinden âzade olmalarına» hizmet ederdi.

Evliya Çelebinin sözlerinden anladığımıza göre bu altımermer onun zamanında hâlâ ayakta duruyormuş. Ben bu yazıyı hazırlarken Altımermer civarında uzun tetkikler yaptım. Bu mermerlerden eser yoktur. Ya bu sütunlar sonradan yapılan mabetlerde kullanıldılar ve yahut ta yıkılarak toprak altında kaldılar. Bizans tarihleri böyle altı sütunlu bir abideden bahsetmediklerine göre Evliya Çelebinin vazdığı bu sütunların yıkılmış bir mabedin ayakta kalan direkleri olması çok muhtemeldir. Şimdi harap bir halde bulunan Altımermer karakol binasile arka tarafında yalnız minaresi kalan Yolgeçen camii arasındaki harabede muazzam mermer sütunlu bir Bizans eseri bakiyesi görülmektedir.

Bu harabenin üstünde «Çabukişiten Meryem = Georgoepikos» mabedi vardı. Tarihler bu kilisenin içinde bir çok kıymetli tablolar bulunduğunu da kaydediyorlar. Bu tabloların içinde Hızırın resmi de vardı. Bu mabedin büyük direklerinin üstünde ve yahut mozaiklarının içinde leylek, kurt, sinek resimlerinin bulunması tılsım efsanelerinin doğmasına sebep olmuştur. Bizansın bu mukaddes mabedinde sivrisinek, kurt, leylek gibi şehre musallat olan afetlerin kaldırılması hususunda Allaha yalvarıldığı için de muhayyileler bu efsaneleri yaratmıştır. Esasen Evliya Çelebi de heykellerden değil resimlerden, tasvirlerden bahsetmektedir.

İbrahim Hakkı KONYALI

SORUNUZ SÖYLİYELİM

Müsabaka Mektubu

1 — Anadoluhisarında Otağtepe caddesi No. 6 da Bayan Ulviye Erdoğan soruyor: Kim kiminle evlenmeli müsabakası için gönderdiğim zarfın üzerine, (Kim kiminle evlenmeli sütununa) cümlesini yazdım. Postaya verdikten sonra, zarfın üzerini yanlış yazdığım zehabına kapıldım ve tereddüt içinde kaldım. Bu mektubum size geldi mi?

Cevap — Merak etmeyiniz. Mektubunuz geldi ve müsabaka zarfları arasına konuldu.

★

2 — Bursada Çekirge caddesinde tütüncü İbrahim hanesinde Bayan Mükerrem Gizer soruyor: Kim Kiminle evlenmeli müsabakanızı çok cazip buldum. Buna ben de iştirak etmek istiyorum. Fakat bir çok noksanım var. Bunların ikmali mümkün müdür?

Cevap — Noksan olan gazete numaraları ile bedellerini posta pulu olarak bize yollayınız. Gazeteler derhal adresinize gönderilir.

★

3 — Galatada tüccardan O. Bardikyan soruyor: Neşredilecek bir broşüre dercedilmek üzere, Yerli malı propaganda ve ilân bürosu adresile benden ilân istediler ve ilân bedelini peşin almakta ısrar ettiler. Bu, millî müesseselerin mamulâtına ait resmi bir broşür müdür?

Cevap — Yerli Mallar Pazarından ve diğer millî müesseselerimizden sorduk. Bahsettiğiniz broşürün kendilerine ait olmadığı cevabını aldık. Binaenaleyh resmi ve millî değildir. Şahsî bir teşebbüs eseri olsa gerektir. İlân ve peşin para verip vermemekte muhtarsınız.

Eğlenmek Kahkahalarla Gülmek İsteyenler
BUGÜN IPEK Sinemasında
3 Palavracılar AT YARIŞLARINDA
Büyük Komedi filmini görmelidirler.
Ayrıca: Renkli Komedi ve Foks Dünya havadisleri.
Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine

SÜMER ve TAKSİM Sinemalarında
Kıvırcık Paşa
Görülmemiş Muvaffakıyetlerle devam ediyor
Bugün Saat 1de Tenzilâtlı Matine

FERDî VE İÇTİMAî hadiseler

MELÛDÛ ŞERİF:

Sayın Mareşal Fevzi Çakmak'ın kızı rahmetli Bayan Ayşe Müazzezin ölümünün ikinci yıldönümü olan 18 nisan 1941 cuma günü Hacıbayram camii şerifinde Mevlûdü Nebevî okunacaktır.

EVLENENLER:

D. D. Yolları memurlarından Kemal Mete'nin kızı Sevinç Mete ile D. D. Yolları memurlarından Mustafa Güçsav evlenmişlerdir.

★ İzmirin tanınmış avukatlarından Bay Abdurrahman Akalının kızı Bayan Behire Akalınla yüksek mühendislerden Bay Enver İzmirde evlenmişlerdir.

Çiftlere saadetler temenni ederiz.

Üsküdar Halkevinden:

13 nisan 941 pazar günü saat 21 de Evimiz salonunda büyük şair Abdülhak Hâmit için tertip edilen gecede:

1 — Ecvet Güresin tarafından şairin hayatı hakkında konferans.

2 — Eserlerinden bazı parçalar okunacak ve temsil edilecektir.

Davetiyeler idare memurluğundan alınabilir.

SPOR

Fenerbahçe - Beşiktaş Yarın Karşılaşıyor

İs. spor da Galatasarayla Oynıyor

Millî küme maçlarına yarın Şeref stadında devam edilecek ve İstanbul şampiyonu Beşiktaş Fenerbahçe ile, Galatasaray da İstanbulsporla karşı karşıya gelecektir.

Günün en mühim müsabakası hiç şüphe yok ki, Beşiktaş - Fenerbahçe karşılaşmasıdır.

Bu maçın şampiyonada oynayacağı role bir de Beşiktaşın bundan üç dört hafta evvel Fenerbahçeyi 7 - 1 gibi farklı bir neticeyle yenmesinin yaptığı tesiri ilâve edersek bu karşılaşmanın ne büyük bir alâka ile beklendiğini anlatmak için fazla söz sarfetmeğe lüzum olmadığı kendiliğinden tezahür eder.

Beşiktaşın Fenerbahçeye karşı elde ettiği neticenin gayritabiî olduğu siyah beyazlıların İstanbulspor önünde güçlükle berabere kalmalarile de meydana çıkmıştır. Nitekim Fenerbahçeliler bu farklı mağlûbiyetten sonra ezelî rakipleri Galatasarayı yenmişlerdir. O Galatasaray ki; Fenerbahçe - Galatasaray maçından bir hafta evvel Beşiktaşı mağlûp etmişti.

Beşiktaşlılar millî küme maçlarına iyi bir vaziyette girmediler. Ve hergün mütemadiyen kuvvetlerinden kaybediyorlar. Halbuki Fenerliler günden güne formlarına girmektedir. Bugün Avrupanın birinci sınıf bir antrenörünün nezareti altında çalışıyorlar.

Beşiktaşlılar yarın her zamanki kadrolarını muhafaza edeceklerdir. Buna mukabil sarı lâcivertliler en kuvvetli şekillerile Beşiktaş karşısında yer alacaklardır. Bilhassa Fener müdafaa hattında yeni bir oyuncu yer alacaktır. Fikret te asıl mevkii olan solaçıkta oynayacaktır. Haftalardanberi oynayamıyan Esat da takıma girecektir.

Bu suretle Fener müdafaası kuvvetlenecek, Fikretin solaçık oynamasile hücum hattının gol kabiliyeti de düne nazaran yüzde kırk hattâ yüzde elli artmış olacaktır.

Şu var ki, Fenerbahçe - Beşiktaş karşılaşması senenin en çetin maçı olacaktır.

Bu mühim maçın idaresi Adnan Akına verilmiş bulunuyor. Şu muhakkak ki, bu arkadaşın omuzlarına ağır bir yük yüklenmiştir. Bu çok müşkül vazifeyi başarabilmek için çok dikkat etmesi lâzımdır. En ufak bir müsamaha veya yanlış hareket ortaya bir hâdise çıkarabilir.

İstanbulsporun millî küme maçlarından elde ettiği muvaffakiyetler neticesi olarak yapacağı karşılaşmalar büyük bir alâka uaynşılaşmalar büyük bir alâka uyandırmaktadır. Yarın Galatasarayla yapacağı müsabaka hiç şüphe yok ki, zevkle seyredilecek bir karşılaşma olacaktır. Ve İstanbulsporun oyunları artık evvelden tahmin yürütülemiyecek maçlar vaziyetine girmiştir.

İstanbulspor ve Galatasarayın yarın yapacakları maçtaki galibiyet şansları her iki takım için yüzde ellidir. Yani müsavi şartlarla karşılaşmaktadırlar.

Kemal ONAN

Sofya Halkına Yeni Talimat

(Başı 1 incide) +*+

sak sokağa çıkmaları da memnudur. Kezalik sokaklarda grup halinde toplanmak ve yürümek tevasak edilmiştir. Tramvaylar saat sekize kadar normal tarife mucibince işlemekte, sekizden sonra yarımşar saat fasıla ile sefer etmektedirler. Saat ondan sonra hiç bir tramvay işlememektedir.

Hava müdafaa komutanlığı tarafından da ayrıca bir çok beyannameler neşredilmiştir. Bu beyannamelerde hava akınları esnasında nasıl hareket edileceği izah edilmektedir.

Bulgaristanda Mekteplerde Dersler Kesildi. 37 İlkmektep Hükûmet Emrine Verildi

Sofya, 11 (A.A.) — Sofya Üniversitesile, Mustafapaşa, Varna, Filibe ve Dupniça'daki yüksek mekteplerde dünden itibaren dersler kesilmiştir. Zora gazetesinin verdiği bir habere göre 37 ilkmektep Maarif Nezaretinin emrile kapatılmıştır.

Sovyet - Japon Müzakereleri

(Başı 1 incide) ++

cereyan eden müzakerelerin sona ermek üzere olduğunu mebusan meclisine bildirmiş ve anlaşmanın mübadele esasına istinat edeceğini ilâve etmiştir. Mübadele edilecek emtianın cins ve miktarı tesbit edilmiştir.

★

Moskova, 11 (A.A.) — D.N.B.: Japon Hariciye Nazırı B. Matsuoka Moskovaya dönmek üzere bu sabah Leningrad'dan hareket etmiştir.

Amerikan Sularındaki Fransız Vapurları Musadere Olunacak

Vaşington, 11 (A.A.) — Hükûmet erkânı, hâlen kullanılmakta olan yabancı vapurların musaderesi hakkında Roosevelt tarafından teklif edilen kanun projesinin parlâmento tarafından kabulünü müteakıp Amerikan sularında bulunan Fransız vapurlarının müsadere edileceğini tahmin ediyorlar.

Her Gün Ön Satır — S. G. SAVCI

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Bir Fransız gazetesi: «İlerde tarih Yunan tebliğlerini arıyacaktır. Bu kadar asilâne ve canlı bir tarzda yazılmış olan Yunan tebliğleri askeri bültenler antolojisinde seçilmiş bir yer alacaktır.» diyor. Propaganda maksadile şişirilen ve himayesiz şehirlerde çoluk çocuğun bombardımanını bile büyük muvaffakıyet olarak ilândan çekinmiyen tebliğler yanında, muhakkak ki, Yunan tebliğleri tarihin arayacağı kadar doğru özlü ve açık sözlüdür. Fakat Yunan tebliğlerinden daha asilâne ve daha canlı yazılmakta olan bir şey vardır ki, o da nisbetsiz düşmanlar karşısında Yunan askerinin bizzat yazdığı ve yazacağı kahramanlık destanlarıdır.

Bir Türk Annesinin Hikâyesi

(Başı 1 incide) =*

sa mesleğin de, hayatın da ne kıymeti var? Babam hayatta olsaydı elbette böyle yapmamı isterdi.

Türk annesi bir saniyelik bir mücadele geçirmiştir: Kucağında büyüttüğü, bir gün bile yanından ayırmadığı bu yiğitin, dört sene daha yüksek mektep talebesi diye yanında kalacağını, dünya fırtınalarını mektepte geçireceğini içine koymuştu. Fakat bu şahsî üzüntü bir saniye bile devam etmiyor. Kadın, kocasının daimî bir fedakârlık içinde geçen asker hayatını gözönüne getiriyor:

— Peki, oğlum, diyor, senin hakkın var.

Anne tatlı tatlı ağlıyor, emeklerinin mükâfatını almıştır. Cocuğu en yüksek olgunluk imtihanını şimdi geçirmiş, bir Türk annesinin ruhundaki ideal örneğe tamamile uyduğunu ortaya koymuştur.

Bu çocuk bugün yurdun bir köşesinde mert, bilgili, uyanık bir topçu subayı sıfatile vazife görüyor. Bir harp olursa vazifesini yüzde yüz dikkat ve fedakârlıkla yapacaktır. Yarın gazi dönünce kıymetli bir Türk edibi sıfatile hepimiz az zamanda adını duyacağız. Kendi kendine eski yazıyı öğrenmiş, eski kitapları karıştırmış, eşini az gördüğümüz bir şekilde yetişerek Türk fikrî varlığının köklerile tam temas sahibi olmuştur.

Bir, iki gün evvel Türk annesinin karşısına ikiz iki oğlu dikilmiştir:

— Anne, biz yakında liseyi bitiriyoruz. Ağabeyimiz gibi biz de yüksek mektebe gitmiyeceğiz. Evvelâ vatana olan borcumuzu ödeyeceğiz. Memleketi ve dünyayı bir defa tehlikeden kurtaralım, meslek tahsilimizi rahat rahat yaparız.

— İkiniz birden nasıl olur? Benim yanımda kim kalacak?

— Bir Türk annesi ya şehit annesi, ya gazi annesi olmaktan başka bir şey düşünemez. Hem senin bizi aramağa vaktin olmıyacak. Sen de ablamla beraber çalışacaksın. Size de yara sarmak, her türlü bozgunculuğa göğüs vermek, bizim cephede yapacağımızı gerilerde yapmak vazifesi düşüyor.

Türk annesi, bu sözler karşısında, cennet ne demek olduğunu ruhunda duymuş, bir insanın yeryüzünde erişebileceği mertebelerin en yükseğine varmıştır. Tatlı tatlı ağlıyarak yine:

— Peki, oğlum, peki oğlum, hakkınız var, çocuklarım.. demiştir.

Bu anneyi, bu necip çocukları tanıdıktan sonra benim için bütün dünyanın manzarası değişmiştir. Artık hiçbir maddî hesap, hiçbir endişe kalbimin yolunu bulamıyor.

Suna imanım var: Böyle bir ruhu yenecek top, tank, tayyare icat edilmemiştir ve edilmiyecektir.

Ahmet Emin YALMAN

Kaçanik

(Başı 1 incide) *=*

bin olduğunu söylemiştir. Mevsuk kaynaklardan alınan haberlere ve Atinanın resmî tebliğine göre, Makedonyada bulunan kuvvetler 15 bin kişi idi. Bunun büyük bir kısmı Halkidiyadan, tedarik olunan deniz vasıtalarile nakledilmiştir.

"Gümülcüne ve Iskeçedeki tabyalar, başkumandanlığın, teslim olmaları için telsizle verdiği emre rağmen, hâlâ mukavemet ediyor.

"Bu Yunan kıtacıklarının bu kahramanlığı takdirle anılmak gerektir.

«Almanların, Manastırı ve Kalkandeleni ele geçirdikten sonra Kokoş - Elbasan istikametinde harekete devam etmeleri çok hatalı olur.

«Son alınan haberlerde, şimali Yunanistanda ilerliyen Alman kuvvetlerinin dünden itibaren İngiliz kuvvetlerile temasa geldikleri bildiriliyor Manastır şehri Almanların eline geçtikten sonra bu temas tabiidir. Bu hat, arazi bakımından müdafaa çok elverişlidir.

«Müttefik kuvvetler, Prespe mıntakasını muhafaza ettikçe bir tehlike yoktur.»

— Radyo Gazetesi —

Telgraf, Telefon ve Ajans Haberleri

Adisababa Sarayında

İmparatorun Bayrağı Dalgalanıyor

Adisababa, 11 (A.A.) — İmparator sarayına cumartesi günü Habeş İmparatorunun bayrağı halkın alkışları arasında çekilmiştir.

Merasimden evvel Britanya İmparatorluk kuvvetleri kumandanlığının bir subayı, parlamento binasında toplanan Habeş rasları ile Somali şeflerinin mümessillerine hitaben bir nutuk söylemiştir. Bu nutukta yapılacak daha bir çok işler mevcut olduğu ve bunların yapılmasındaki süratin Adisababalıların gayretlerine müteveccih olduğu bildirilmekte idi. İngiliz subayı şunları ilâve etmiştir:

«— Memleketin nafiz kimseleri olan sizlerden yalnız şehir dahilinde nizamın hâkim olmasını değil şehir haricinde de hiç bir tecavüzün vuku bulmamasını temin eylemenizi rica ederim.»

İçtimada hazır olanlar bu talebe şevk ve müsaraatla müsbet cevap vermişlerdir.

Bunun üzerine İmparator Haile Selâsiye tarafından imzalanmış 17 tarihli bir beyanname okunmuştur. Bu beyanname Britanya şeflerine Habeş şeflerile bilistişare harbin sevk ve idaresine müteddair tebligat yapmak salâhiyetini vermektedir.

Şehrin işgalinden bir kaç gün evvel Habeş vatanperverleri şehir civarında bir demiryolu köprüsünü havaya atmışlar ve bir askerî trenin lokomotifi yuvarlanmıştı. Bu hâdiseden sonra 12 saat şiddetli bir muharebe cereyan etmiştir.

Teşrii Masuniyet

(Başı 1 incide) ×

Mazbatanın kabulünden önce Kâzım Karabekir söz almış ve ezcümle şöyle demiştir:

«— Devre sonu, devrenin son içtimaının aktedildiği gündür. Binaenaleyh, yeni intihap yapılıncaya kadar, hakkında herhangi bir iddiada bulunulmuş mebus mahkemeye gitmelidir.»

Kâzım Karabekir kendi fikrine taraftar olarak yalnız Bursa mebusu Nevzat Ayaşı bulmuş, diğer hatipler Kâzım Karabekire muhalif kalmışlar, bilhassa Teşkilâtı Esasiye Encümeni Reisi Recep Peker şu tezi müdafaa etmiştir:

— Meclis müstemirren münakittir ve bilâdavet içtima eder. Devre dört senedir. Mebusluk sıfatı intihap neticesinde derhal ihraz edilir. Binaenaleyh eski ve yeni devre arasında inkıta yoktur.

Bu fikre taraftar olarak kürsüye gelen Rasih Kaplan da, Meclisin müstemirren inikadının matlûp olduğunu anlatmış ve demiştir ki:

— Meclis eğer davetle inikat etseydi bir çok mahzurları olurdu. Biz yakın ve uzak tarihlerde, elli sene bile davet edilmiyen meclisler gördük. Şayet meclis müstemirren inikat etmemiş veya arada fasıla bulunmuş olsaydı, meclis aleyhine bir teşebbüs yapmak istiyenler mebuslar hakkında dava açar ve mecliste ekseriyetin hasıl olmamasına sebebiyet verilebilirdi.

Öğrendiğimize göre Kâzım Karabekir, mebuslarımızın teşrii masuniyeti hakkında bir kanun projesi hazırlıyarak Meclise verecektir.

Bundan sonra Posta Telgraf Umum müdürlüğü ile İnhisarlar umum müdürlüğü ve orman umum müdürlüğü 1940 bütçelerinde değişiklikler yapılmasına ait kanun lâyihalarını tasvip eylemiş, Erzincan ve civarı yer sarsıntısından müteessir olan mıntakalarda zarar görenlere yapılacak yardımlara ait kanunun dördüncü maddesine bir fıkra ilâvesi hakkındaki kanunun da birinci müzakeresini yapmıştır.

Meclis pazartesi günü toplanacaktır.

ASKER AİLELERİNE YARDIM KANUNU

Ankara, 11 (Telefonla) — Asker ailelerine yapılacak yardımın şeklini tesbit etmek üzere hazırlanan kanun projesi Meclis grupunca teşkil edilmiş olan bir muhtelit encümene havale edilmiştir. Encümen bu kanunun eksiksiz bir hale getirilmesine çalışacaktır.

Meclise Gelen Lâyihalar

Ankara, 11 (Telefonla) — Ceza mahkemeleri kanununun bazı maddelerinin tadili, ceza kanununun 18 inci ve 403 üncü maddelerinin tadili ve Türkiye - İtalya ticaret seyrisefain muahedesinin tasdiki, Türkiye - Romanya arasında teati olunan ticarî notaların tasdiki lâyihaları Büyük Millet Meclisine gelmiştir.

Üçler Paktı

Yüksek Konseyi İhdas Edildi ve İlk Toplantısını Yaptı

Berlin, 11 (A.A.) — D.N.B. ajansı bildiriyor:

Üçler paktını imza eden devletler tarafından Almanya, İtalya ve Japonya arasındaki iş birliğini daha ziyade teksif etmek maksadile ihdas edilen yüksek komisyon dün Alman Hariciye Nazırı von Ribbentrop'un reisliğinde toplanmıştır. Bu içtimaa, hükûmetlerinin salâhiyettar ve daimî murahhasları sıfatile, İtalya büyük elçisi Dino Alfieri ile Japonya büyük elçisi Hirota Oşima iştirak etmişlerdir. Ribbentrop üç devletin iş birliği sayesinde siyasî askerî ve iktısadî sahalarda elde edilen neticeleri izah etmiştir. Bu izahattan sonra yüksek komisyon üçlü paktın akdi sırasında kurulması takarrur etmiş bulunan tâli komisyonun yapacağı işlerin umumî direktiflerini tesbit etmiştir.

Macar Kıt'aları Harekete Geçti

(Başı 1 incide) /§/

vermiş olduğunu bildirmiştir. Macar ordusunun hareketi, Macaristanın istikbalde kendisile sulh halinde yaşamak istediği Sırp milletine müteveccih değildir.

★

Roma, 11 (A.A.) — Stefani ajansına Budapeşte'den bildiriliyor:

Macar kıt'aları Drava ile Tiza arasındaki eski Macar arazisinde ileri yürüyüşe başlamışlardır.

Amiral Horthy'nin Beyannamesi

Budapeşte, 11 (A.A.) — Bütün Macar gazeteleri Amiral Horthy'nin beyannamesini büyük başlıklar altında neşretmişlerdir. Amiral, beyannamesinde Yugoslavyaya karşı Macaristanı müdahaleye sevkeden sebepleri izah etmiş ve 1914 - 1918 harbinin Macaristanı bin senedenberi sahibi bulunduğu topraklardan mahrum ettiğini söylemiş ve beyanatına şu surette devam etmiştir:

«Macaristan ancak Yugoslavya - Macar topraklarına karşı hava hücumu yaptıktan sonra müdafaa tedbirleri almıştır. Hırvat liderleri tarafından Hırvat istiklâlinin ilân edilmesini memnuniyetle karşıladık, Yugoslavya artık mevcut olmadığından 1918 de Macaristandan ayrılan toprakların emniyetini temin etmek ve burada yaşıyan bir çok Macarların âkıbetini korumak bir zaruret halini almıştır. Bu ise derhal ifa edilmesi icap eden millî ve mukaddes bir vazifedir. Binaenaleyh cenupta yaşayan Macarların imha edilmekten ve anarşiden korunmaları için askerimize bugün emir verdim.

Askerlerimin yapacağı harekât aramızda hiçbir ihtilâf bulunmıyan Sırp milletine müteveccih değildir. Biz Sırplarla sıkı bir sulh halinde yaşamak istiyoruz.»

Beyannamenin sonunda naip Allahtan Macar millet ve vatanını korumasını niyaz etmiştir.

Beyanname Londrada elim İntıba Husule Getirdi

Londra, 11 (A.A.) — Macar Naibi Horty'nin beyannamesi ve bunun elim neticesi olarak Macar kıtalarının yürümesi burada oldukça elim bir intıba husule getirmiştir. Filhakika Büyük Britanyanın Macaristana karşı bir zaafı vardı ve İngiltere bu memleketin şimdiye kadar nazik ve müşkül bir vaziyeti oldukça şerefli bir surette idare ettiğini takdir ve teslim etmekte idi. Şimdi bütün bu meziyetin tamamen Kont Telekiye ait olduğu sarih surette anlaşılmaktadır. Kont Teleki, o zaman umumiyet itibarile Macaristana atfedilen bütün şeref hissile hareket etmiş ve Amiral Horty'nin kabul ettiği şerefsiz ve menfur hattı hareketi ölümü tercih eylemiştir.

Ananeleri İngilterede bu kadar takdir edilen bir memleketi şimdi mihvere hoş görünmek için bütün menfur mahiyetile İtalyanın işlediği cinayeti tekrar ederek en çetin imtihanları geçirmekte olan bir memlekete karşı alçakça bir taarruza geçmek için mukaddes bir günü intihap etmiş bulunuyor.

Müstakil Bir Hırvat Hükûmeti Kuruldu

Bratislava, 11 (A.A.) — D.N.B.: General Ziat Kvaternik dün saat 6,15 te Zagreb radyosu ile müstakil Hırvat devletinin kurulduğunu ilân etmiş ve kendisinin bu devletin reisliğini deruhte ettiğini bildirmiştir.

General bu münasebetle söylediği kısa bir hıtabede iktidarı ve Hırvat ordusunun kumandasını, mülteciler lideri Drante Paveliç'in tensibi ile eline aldığını beyan etmiştir.

General Kvaternik ameleyi, köylüleri, askerleri ve demiryolları memur ve müstahdemlerini yeni hükûmetin emirlerine itaata davet eylemiştir.

Biraz sonra Hırvat Çiftçi partisi reisi Doktor Maçekin bir beyannamesi okunmuştur. Maçek te bu beyannamesinde bütün Hırvatları yeni hükûmete mütavaata davet etmektedir.

Fransız Gençleri

Sandallarla İngiltereye Kaçıyor, İspanyaya Geçiyor

Vichy, 11 (A.A.) — Mareşal Petain'in hususî kaleminden tebliğ edilmiştir:

Mareşalin Fransız birliği hakkındaki son nutku yabancı gazetelerde çok çeşitli ve ekseriyet itibarile tahrikamiz tefsirlere yol açmıştır. Bizzat Fransız matbuatının dahi nutkun hakiki manasını anlamamış olduğu görülmektedir. Meselenin ruhundan uzaklaşılması münasip olur. Ayrılık hareketi bahsinde Mareşal bilhassa Golist tahrikâtını istihdaf eylemek istemiştir. İşgal altındaki mıntakada Alman makamlarına karşı gizli hareketlere girişen ve yahut eski General de Gaulle'ün adam kaydeden ajanlarının vaidlerine kanan genç Fransızların şahsî mukadderatları için hal böyle değildir. Filhakika hergün bir çok sandallar Normandya ve Bretonya sahillerinden İngiliz limanlarına harekete teşebbüs etmektedir. Hergün İspanyadaki konsoloslarımıza işgal altındaki mıntakadan, hattâ memnu mıntakadan gelen gönüllü gençler müracaat etmektedir. Genç Fransızlar bu suretle enerjilerini isbat etmekte iseler de aldanmakta, daha doğrusu aldatılmaktadırlar.

Mareşal, Fransızları yurdun aleyhine dönebilecek bir propagandadan çevirmek suretile bizzat Fransızları kendilerine karşı müdafaa etmekte, onları Fransa için çok kıymetli olan bir kanın tekrar dökülmesi tehlikesini gösteren neticesiz teşebbüslere karşı müteyakkız davranmağa davet eylemektedir.

Balkanlarda

(Başı 1 incide) **

lar büyük zayiat vermişlerdir.

Birinci ve dördüncü Yugoslav orduları plân mucibince Novisad ve Zağreb'den cenuba çekilmişlerdir. Yalnız az adette geri kıt'aları muharebe etmektedir.

Alman Makineli Kolları

Nevyork, 11 (A.A.) — Tass: Associated Press'e göre, Alman makineli kolları Selânikten Ege denizi boyunca taarruza geçerek Alemp bölgesindeki esas Yunan ordusile İngiliz kıtaatına doğru yürümeğe başlamışlardır.

Yugoslavyanın şimalinde, Klagenfurt'dan gelen Alman makineli kıt'aları Bled şehrini işgal ederek Liubliana istikametinde ilerlemektedirler.

Rupel Kalesi Dayanıyor

Atina, 11 (A.A.) — Ofi Fransız ajansı bildiriyor:

Bazı haberlere göre, Makedonyadaki Rupel kalesi hâlâ mukavemet etmektedir.

Perlepe - Florina Arasında Motörlü Nakliye Kolları Bombalandı

Atina, 11 (A.A.) — Yunanistanda bulunan İngiliz kuvvetleri umumî karargâhının tebliği:

Perşembe günü bütün gün şimali Yunanistanda havanın çok fena olmasına rağmen İngiliz bombardıman tayyareleri faaliyette bulunmuşlardır. Manastır civarında bir motörlü nakliye kolu bombardıman edilmiş, avcılarımız Manastır tayyare meydanında bulunan düşman kamyonlarile kıtaatını mitralyöz ateşine tutmuşlardır. Düşman burada ağır zayiat vermiştir.

Florina ile Perlepe arasındaki yol üzerinde zırhlı kollar alçaktan uçularak muvaffakıyetle bombardıman edilmiştir. İki büyük kamyona isabet vâki olmuştur. Diğer bir kamyonun devrildiği bir dördüncüsünün de yandığı görülmüştür. Nakliye arabalarile kıtaat mitralyöz ateşine tutulmuştur.

Bütün bu harekâta iştirak eden tayyarelerimizin hepsi üslerine dönmüşlerdir.

Selânikte Tahliyeden Evvel Yapılan Tahribat

Atina, 11 (A.A.) — Selânikten en son gelen bir zat, Yunan askeri makamlarının tahliyeden evvel hava meydanlarını, sahil kalelerini, liman tesisatını ve benzin depolarını tahrip ettiklerini anlatmaktadır.

Müttefiklerin Esas Hattı

Sağlam Olarak Durmaktadır

Atina,11 (A.A.) — Atina radyosu dün akşamki neşriyatında demiştir ki:

Makedonyada dümdar muharebeleri veren Yunan müfrezelerinin tam bir intizamla geri çekilmeğe muvaffak oldukları öğrenilmiştir.

Müttefik kuvvetlerin mukavemetlerini tanzim edecekleri esas hat, tam ve sağlam duruyor. Selânik'in muvakkaten kaybı, bütün Elenler üzerinde ancak derin bir tesir uyandırabilir. Fakat Trakyanın ve tarihi merkezi de dahil olmak üzere Makedonyanın tahliyesi, askerlik bakımından bir kayıp olarak telâkki olunamaz.

Yugoslavlarla Almanlar Arasında Şiddetli Muharebeler

Yugoslavyada, Yugoslavlarla Almanlar arasında şiddetli muharebeler yapıldığı bildirilmektedir. Cesur komşularımızın, kuvvet ve şecaatle anudane mücadele edeceklerinden emin olunabilir. Yugoslavlar, şimdiden şimali Arnavutlukta İtalyanlara karşı muvaffakıyetler kazanmışa benzemektedirler. Cenubî Arnavutlukta ise bizim kendi kıtalarımız inisiyativlerini bütün şiddetile muhafaza etmektedirler.

Bütün sinirlerimizin pek yakında vukua gelecek muharebe üzerinde gergin olarak durduğu bu günün kararsızlığından sonra, zafer gelecektir. Tereddüdümüz yoktur. Zaferden bir saniye bile şüphe etmiyoruz. Çünkü biliyoruz ki, Allahın inayetile ve cesur ve kudretli müttefiklerimizin ve Atlantik ötesindeki dostlarımızın yardımı ile, zaferi kazanmamamıza imkân yoktur.

Bu esnada, karşılaştığımız imtihanı geçirmeğe hazırız ve azmetmiş bulunuyoruz.

İrtibatı Kesilen Yunan Kuvvetleri Mukavemete Devam Ediyor

Atina radyosu, ayrıca şunları da söylemiştir:

Selâniğe doğru Alman yarma hareketi ile irtibatı kesilmiş olan Yunan kuvvetleri, Bulgar hududunda daima mukavemet etmektedir. Esasen, Yunan ve Alman kıtaları ile, Selânik'in sukutundan evvel kesilmiş bulunan irtibat, yeniden teessüs etmemiştir.

Alman kolunun açık kalan sol cenahımızdan Selânik istikametine inişinden sonraki vaziyet, daima gayri sarih olarak kalmaktadır. Alman kuvvetleri, Selânik vadisine müşkülâta maruz kalmadan yayılmışlar, fakat müttefiklerimizle birlikte kurulan müdafaa hatları ile temas tesis etmemişlerdir. Bu esnada, kıtalarımız, evvelden derpiş edilen ihtimallere göre yerleştirilmiştir.

Amerika Hava Ordusu Kumandanı İngiltereye Gitti

Vaşington, 11 (A.A.) — Amerika hava ordusu kumandanı General Arnold dün bir Clipper transatlantik tayyaresile Nevyorktan İngiltereye hareket etmiştir. General İngilterede üç dört hafta kalarak hava harbinin son şekillerile yeni müdafaa usullerini resmî müşahit sıfatile tetkik edecektir.

Lübnan Kabinesi

Vichy, 11 (A.A.) — Yeni Lübnan kabinesi şu suretle teşekkül etmiştir:

Başvekil ve Dahiliye Nazırı: B. Alafrek Racoche, Nafıa ve Posta Nazırı: B. Amed Gauk, Maliye ve İaşe Nazırı: B. Yoseph Naggiar, Maarif Nazırı: B. Necip Gulos.

Mısır Başvekilinin Beyanatı

(Başı 1 incide) *★*

da kendisine tatmin edici izahat verdiğini de söylemiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

Son hâdiseler bizim için bir sürpriz teşkil etmemiştir. Son nutuklarımda ve beyanatımda ilkbaharın hâdiselerle dolu olacağını ve en vahim vaziyetlere karşı koymağa hazırlanmaklığımız lâzım geldiğini söylemiştim. Bununla herhangi bir siyasi manevra hasdetmemiştim. Beyanatım doğru ve emin membalardan alınan malûmata istinat etmekte idi. Ordularını tam olarak muhafaza etmiş olan İngiliz kumandanlığı sevkulceyş bakımından mühim muzafferiyetler kazandığı garp çölünü iyi bilmekte ve tekrarlanan muharebenin neticesine en tam itimadı beslemektedir. Muhakkaktır ki, askeri mütalâaların kıymeti sivillerin ileri sürdüğü mütalâalardan fazladır. Binaenaleyh neticeyi tam bir itimatla beklemekliğimiz icap etmektedir. Kendisine en büyük emniyetimiz olan orduya itimat ederek günlük hayatımızı devam etmeliyiz.

Adliyede :

Sahte Pasaport Kullanan Polonyalı Hapse Mahkûm Oldu

İtalyada kendine sahte bir pasaport temin ederek İstanbula gelen Polonyalı Mihail Lenciçin muhakemesine dün asliye altıncı cezada devam edilmiştir.

Muhakeme neticesinde suçlunun sahte pasaport kullandığı sabit görüldüğünden Lençiç 1 ay hapse mahkûm edilmiştir.

★ Aksarayda pazar yerinde, Hulûsibey apartımanında oturan seyyar satıcı Musa, geçende Saraçhanebaşında bir hırsızlık yapmış ve Adliyeye verilmişti.

Musa o gün tramvay caddesinde kasap Halilin dükkânda olmadığını görünce dükkâna girmiş ve lâstiğini çalmıştır. Fakat Musa dükkândan çıkıp kaçmağa başlayınca Halil yerinden fırlamış, hırsız da etraftan yetişenler tarafından yakalanmıştır.

Dün üçüncü sulh cezada duruşması yapılan Musanın 2 ay hapsine ve 2 ay polis nezaretinde bulunmasına karar verilmiştir. Musa muhakeme esnasında tevkif edilmiştir.

★ Dün de ihtikâr yapan bir tüccar cürmü meşhut halinde yakalanarak Adliyeye verilmiştir.

Mahmutpaşada 167 numaralı dükkânda manifaturacılık yapan Hosep kendisine gelen Antakyalı Mehmet adında bir müşteriye fiyatı 55 kuruştan olan kıvırcık basmaların metresini 75 kuruşa satmıştır. Mehmet dükkândan çıktıktan sonra, kendi memleketinde bu basmaların daha ucuza satıldığını düşünmüş ve işte ihtikâr olduğunu görerek zabıtaya müracaat etmiştir. Yapılan cürmü meşhut neticesinde suçlu Hosep yakalanarak Adliyeye teslim edilmiştir.

Dün Adliyede ikinci ceza mahkemesinde Hosebin duruşması yapılmış, muhtekir suçunu inkâr etmiştir.

Ticaret Vekili Mıntaka Ticare Müdürlüğünde

Ticaret Vekili Mümtaz Okmen, dün Mıntaka Ticaret müdürlüğünde bütün gün çalışmıştır. Vekil iaşe işi üzerinde tetkikler yaptıktan sonra halk tipi kunduralar üzerinde bazı izahat almış ve hazırlanan raporu tetkik etmiştir. Öğleden sonra manifaturacılar Vekili ziyaret ederek kurdukları birliğin faaliyeti hakkında bazı dileklerde bulunmuşlardır.

Bisküvi Fabrikalarına Un Verilecek

Toprak Ofisi tarafından börekçi, simitçi ve perakendecilere verilecek undan ayrı olarak bisküvi fabrikalarına un verilmesi takarrür etmiştir. Bisküvi fabrikatörleri Sanayi Birliğinde bir toplantıya çağırılmışlardır. Toplantıda fabrikatörler bir komite seçeceklerdir. Komite Ofisten alınacak unları fabrikatörlere muntazaman tevzi edecektir.

Vapurlarda Yeni Yaz Tarifesi

Devlet Denizyolları ile Şirketihayriyenin yaza mahsus tarifelerinin tanzimi sırasında Haliç vapurları için de yeni bir tarife hazırlanacaktır. Bu tarifede bilhassa iş saatlerinin başlangıcı ve nihayeti gözönünde tutulacak ve seferler arttırılacaktır. Bu sene Kâğıthaneye de müteaddit seferler yapılması düşünülmektedir.

Gazino Tarifeleri

Kaza kaymakamları gazino tarifeleri üzerindeki tetkiklerini yaparak raporlarını belediye riyasetine vermişlerdir. Bu raporlar bir komisyon tarafından ayrıca tetkik olunarak bir karar verilecektir.

Belediye Umumî Meclisi Dün Toplandı

Belediye umumî meclisi, dün öğleden sonra nisan devresi toplantılarına devam etmiştir. Meclis saat 15 te toplanması icap ederken reisin ve reis vekillerinden hiçbirisinin gelmemesi dolayısile bir saatlik bir teehhur olmuş ve nihayet Faruk Derelinin reisliği altında toplanabilmiştir.

Dünkü toplantıda Büyükada, Boğaziçi ve Anadolu yakasile Eyüp mıntakası, Cihangir, Ayaspaşa, Dolmabahçe ve civarı plânları üzerinde müzakerelerde bulunulmuş, nafıa encümenine havale edilmiştir.

Diğer tekliflerle, mazbatalar da müzakere edildikten sonra salı günü tekrar toplanılmak üzere içtimaa nihayet verilmiştir.

Maarif Haberleri:

Üniversitede Imtihanlar

Üniversitede imtihan hazırlıkları nihayetlenmiştir. Sertifika usulüne tâbi tutulan talebeler imtihan fişlerini profesörlerine imza ettirmişlerdir.

Edebiyat Fakültesinin eski imtihan talimatnamesine tâbi bulunan talebeler de bu fişleri doldurmuşlardır. Çarşamba günü tedrisatına hitam verilecek olan inkılâp dersleri imtihanları 15 nisan salı günü yapılacaktır. Yabancı Diller mektebi talebesinin de imtihanlarına o gün başlanacak ve nisanın on dokuzuncu cumartesi günü nihayetlenmiş bulunacaktır.

Önümüzdeki salı günü Hukuk Fakültesinin talebesinin askerlik imtihanları yapılacak ve o gün nihayetlendirilmesine çalışılacaktır. Anormal tedrisata tâbi talebelerin askerlik imtihanları ve kamp şekilleri için henüz bir karar verilmiş değildir.

Istanbulun Iki Aylık Ticarî Vaziyeti

Ticaret Odası bu senenin ilk iki ayı içinde İstanbuldaki ticaret hareketlerini tesbit etmiştir. Bu tesbite nazaran bu aylar zarfında şehrimizde 282 müessese yeniden kurulmuştur. Bunlardan biri birinci sınıf bir anonim şirketi, biri ikinci sınıf limitet şirketi, yirmi üçü üçüncü sınıf muhtelif şirketlerden ve 21 dördüncü ve on bir de beşinci sınıf şirketlerdir. Bunlardan başka bir de fevkalâde sınıfa giren büyük bir şirket ve sekiz simsarlık müessesesi bulunmaktadır. Diğerleri de şahsî ve münferit müesseselerdir.

Geçen iki ayda 19 müessese kapanmıştır. Bunlardan dört adedi şahsî ticarethane, on biri beşinci, dördü üçüncü sınıf şirketlerdendir. Alınan bu netice, 1941 senesinin ilk ayları dünya vaziyetine rağmen ticaret hayat ve faaliyetimizde menfi bir rol oynıyamadığını tebarüz ettirmek itibarile dikkate şayan bulunmaktadır.

Kemanî Sadi Musiki Sanatkârları Cemiyetine Reis Oldu

Musiki Sanatkârlar cemiyeti, idare heyeti seçimini Mıntaka Ticaret müdürlüğü tasdik etmiştir. Cemiyet reisliğine kemanî Sadi Işılay getirilmiştir. Cemiyet bir iki güne kadar faaliyete başlıyacaktır.

Musadere Edilen Eksik Ekmekler

Beyazıtta Ordu caddesinde 255 numaralı Tevfikın fırını ile ayni caddede 75 numaralı fırında 276 kilo, Galatada Beyazıt sokağında 26 numaralı Yorginin fırınında da 25 kilo eksik tartılı ekmek bulunmuştur. Ayrıca, Beyazıtta Bedrosa ait francala fırınında 22, ayni caddede Salihe ait fırında 30 kilo eksik tartılı francala bulunmuştur. Fırıncılar cezalandırılmış ve noksan ekmek ve francalalar ellerinden alınmıştır.

Kahramanlarımıza Hediyeler

Kızılay cemiyeti, kahraman askerlerimize halkımız tarafından yapılan teberruata tavassutta devam etmektedir. Kızılay, şimdiye kadar sipariş edilmiş olanlara ilâveten ayrıca 15 bin çift yün çorap ördürmektedir. Bunu diğer büyük partiler takip edecektir.

Kızılay, nakden yapılan teberruatla da peyderpey hudutlarımızda bekleyen Mehmetçiklerimize hediye almakta ve partiler halinde yollamaktadır.

Mısır Çarşısı Tahliye Ediliyor

Mısırçarşısının boşaltılmasına devam edilmektedir. Bu çarşıda ancak bir kaç dükkânla lokantalar henüz nakledilmemiştir. Çarşı dükkânların naklinden dolayı karanlık içindedir. Yorgancılar Kapalıçarşıya nakletmişlerdir. Baharat satan dükkânların nakledilmesine başlanacaktır.

Tramvay ve Elektrik Tarifeleri

Tramvay, Elektrik idaresi kömür fiyatlarının artması dolayısile tarifeler üzerinde tetkikata başlamıştır. Bu tetkikat neticesinde zam talebinde bulunulacağı da zannedilmektedir.

Dantelsiz Kuruşlar Tramvaylarda Geçiyor

Tramvay idaresi halka bir kolaylık olmak üzere dantelsiz kuruşları tramvaylarda kabule karar vermiştir. Bu pek yerinde kararın tatbikına da geçilmiştir.

İzmirde Göçmen Evleri

İzmir, (Hususi) — Urlada inşa ettirilmekte olan yüz göçmen evi bu ay sonunda ikmal edilecek ve iskân dairesine teslim olunacaktır. Yangın sahasında yapılmakta olan bu evler, kasabanın bu kısmını mamur bir hale getirmiştir.

* Ticaret Odası tarafından hazırlanan bir istitistiğe göre, geçen mart ayı içinde muhtelif memleketlerden İzmir limanına 183,486 lira kıymetinde bir milyon 575,924 kilo muhtelif eşya ithal edilmiştir.

* Ticaret Odası Reisi Hakkı Balcıoğlu, umumî kâtip Turgut Türkoğlu, pamuk müstahsilleri tarafından seçilen bir zattan müteşekkil bir heyet, pamuğa kilo başına takdir edilen 64 kuruş kıymetin arttırılması hususunda Ticaret Vekâleti nezdinde teşebbüste bulunmak üzere Ankaraya gitmişlerdir.

Bursanın Tenviri

Bursa, (Hususî) — Mayi mahrukat fiyatlarının yükselmiş olması dolayısile Bursanın tenviratı meselesi ehemmiyet kesbetmiştir. Şehri bu endişeden kurtaracak olan transformatör İsviçreye sipariş edilmişti. Bu transformatör 10 martta yola çıkarak İstanbula gelmiştir, yakında Bursaya getirilerek Merinos fabrikasına bağlama ameliyesi yapılacaktır.

Bu transformatör sayesinde hem elektrik fiyatları ucuzlıyacak, hem de elektrik kudreti yükselmiş olacaktır. Bu suretle şehrimiz ihtiyaçlarından en mühimmi karşılanmış olmaktadır.

Bir Kadın Üç Çocuk Doğurdu

Ceyhan, (Hususî) — Cemile adında bir köylü kadını bir defada üç erkek çocuk doğurmuştur. Yolda ve araba içinde dünyaya gelen bu üç çocuktan birine (Yolcu Mehmet) adı verilmiştir. Fakat, ne yazık ki, yavrucak üç gün yaşadıktan sonra ölmüştür. Diğer çocukların ve analarının sıhhatleri yerindedir.

BULMACA

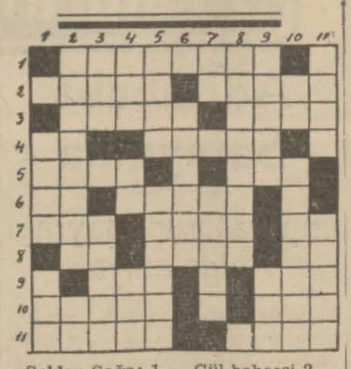

Soldan Sağa: 1 — Gül bahçesi 2 — Bir nevi kumaş - Bir işe yeni başlıyan 3 — Bir nevi balık - Hararetlen 4 — Nota - Kalbe ait 5 — Nüzûl - Mısra 6 — Sonuna (Ar) ilâvesile becerikli, açıkgöz - Durgun 7 — Sarp - Muzur bir hayvan - Uzağı gösterir 8 — Rabıt edatı - Namaz kıldıran - Köpek 9 — Bay - İnhilâl et 10 — Devam ettirme - Bey 11 — Bir nevi solucan - Kir izi.

Yukarıdan Aşağıya: 1 — Muayyen vakit - Oyunda para yerine kullanılan şeyler 2 — Bir çiçek - Dahi 3 — Çamaşırı düzeltmek için kullanılan âlet - Asıl 4 — İlâve etme - Erkek - Tekit edatı 5 — Süt veren bir hayvan - Sıhhat 6 — Adet 7 — Uzağı gösterir - Azim 8 — Bir meyve 9 — Vezinsiz edebî yazı - Doğurmağa yardım eden 10 — Sual edatı - Ayrılık 11 — Bir çiçek - Kadın ismi.

EVVELKİ BULMACANIN HALLİ

Soldan Sağa: 1 — Zebercet - Fe 2 — İleri - Kırım 3 — Lamise - Re 4 — Ovalamak 5 — Lâle - Ayal 6 — Re - Nem - Na 7 — Nuh - İmkân 8 — Ah - Alâka - Le 9 — Arz - Hikmet 10 — Ani - Kız - Un 11 — Si - Bir - Azim

Yukarıdan Aşağıya: 1 — Zilzurna - As 2 — Elâ - Ruhani 3 — Bemol - Ri 4 — Erivan - Az 5 — Risale - Ki 6 — Elem - Ahır 7 — Ek - İkiz 8 — Tırmanmak 9 — Ayak - Muz 10 — Fırka - Aleni 11 — Eme - Linet

5 Nisan 941 Tarihindeki Kliring Hesapları Bakiyeleri

Ankara, 11 (A.A.) — Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankasından alınan hesap hulâsalarına göre 5.4.941 tarihindeki kliring hesapları bakiyeleri.

CETVEL: 1

Türkiye Cümhuriyeti Merkez Bankasındaki kliring hesapları borçlu bakiyeleri

Memleket			Miktar TL.
Almanya A hesaplarındaki borcumuz	TL.	7.521.800	
Almanya B hesaplarındaki alacak	TL.	1,360.000	
Almanya D hesaplarındaki alacak	TL.	593.800	1.953.800
Belçika			5.568.000
Çekoslovakya			665.700
Estonya			364.000
Holanda			12.000
İspanya			398.200
İsveç D hesabındaki borcumuz	TL.	1.975.500	279.700
İsveç A hesabındaki alacağımız	TL.	58.500	
İsviçre			1.917.000
İtalya A hesabındaki borcumuz	TL.	321.700	23.000
İtalya B hesabındaki alacağımız	TL.	115.900	
Lehistan hususî			205.800
Letonya			299.200
Macaristan			413.200
Rusya			216.600
			50.500
Rumen Borcumuz			
Rumen kâğıt hesabı	TL.	127.100	
Rumen Globlent pet	TL.	95.300	TL. 222.4[illegible]
Rumen alacağımız			
Petrol hesabı	TL.	21.900	
Muvakkat TL. Hes.	TL.	96.300	TL. 118.200 — 104.000
Yugoslavya			31.900
Yunanistan A hesabındaki borcumuz	TL.	434.300	
Yunanistan B hesabındaki alacağımız	TL.	4.700	399.600

CETVEL: 2

Muhtelif memleketlerin Merkez Bankalarında tutulan kliring hesaplarındaki alacaklarımız

Finlandiya			753.600
Litvanya			41.800
Norveç			108.400
İsviçre malî alacaklarının münakalesine tahsisen yapılmış ihracat	TL.	105.800	
İsviçre hususî yüzde 1,50	TL.	37.00	
İsviçre hususî yüzde 8,50	TL.	209.500	352.300

NOT: Rumen kliring avans olarak ithal edilip henüz Rumen malları memlekete girmiyen TL. 744.440

Haşiye: Macarlarla yapılan röpor muamelesinden ihracatçılarımız lehine kabili istimal miktar TL. 646.000

Şirketi Hayriyeden :

Önümüzdeki pazartesiden itibaren eldeki tarifemize ilâve olarak pazarları 4 çıkış ve 3 iniş, sair günlerde Köprüden Boğazın her iki sahiline ve Boğazın her iki sahilinden Köprüye akşamları birer son sefer tertip edilmiş ve hareket saatlerini gösteren cetvel iskelelerle vapurlara asılmıştır.

Devlet Denizyolları İlânları

Adalar Pazar Tarifesine İlâve Sefer

13 Nisan 941 pazar gününden itibaren her pazar, Büyükadadan saat 20,15 te hareketle Heybeli, Burgaz, Kınalı ve Moda iskelelerine uğrayarak köprüye ilâve bir sefer yapılacaktır. (2865)

Sahibi ve Neşriyat Müdürü: AHMET EMİN YALMAN
Basıldığı Yer: VATAN MATBAASI

BORSA

11 NİSAN 941

	Kapanış
Sterlin	5,24
Dolar	129,20
İsviçre Frc.	29,98
Drahmi	0,9975
Peçeta	12,9375
Dinar	3,175
Yen	31,1375
Kron	30,745

Esham ve Tahvilât

	L.	K.
1933 Türk borcu I	18	65
1918 İstikrazı dahilî	21	40
1938 İkramiyeli	19	65
1933 İkramiyeli Ergani	20	00
1934 Sıvas - Erzurum	19	00
1838 » »	52	50
1838 » »	52	50
1932 Hazine Tahvilleri	61	00
1934 » »	15	50
1935 » »	29	50
1838 » »	52	87
Anadolu Demiryolu Tahvili	40	60
Demiryolu Mümessil Senet	38	50
T. C. Merkez Bankası	107	50
Osmanlı Bankası	26	00
T. İş Bankası (Nama muhar.)	10	15
Aslan - Eskihisar Çimento Ş.	7	60
» » Müessis Hissesi	9	50
Şirketi Hayriye	26	00
Türk Altını (Reşat)	27	60
Türk Altını (Hamit)	26	70
Türk Altını küçük (Hamit)	26	55
Türk Altını küçük (Aziz)	25	60

DOKTOR-KİMYAGER
CEVAD TAHSİN
İDRAR - KAN - KAZURAT
vesairenin tahlillerini yapar. Divanyolu ortasında Tel. 23334

KÜÇÜK İLÂN
Okuyucularımız arasında
EN SERİ,
EN EMİN
EN UCUZ
vasıtadır. Alım, satım, kira işlerinde iş ve işçi için istifade ediniz.

1 LİRA
İDRAR TAM TAHLİLİ
Beyoğlunda Ağacamii karşısında Bursa sokak No. 1. yeni açılan kimya lâboratuarında halka kolaylık olmak üzere yalnız (Pazartesi) günleri BİR LİRA ücretle idrar tam tahlili yapılmaktadır.

DOKTOR
HORHORONİ
Eminönü Nimet Abla gişesi önündeki muayenehanesinde her gün hastaları kabul eder.
Tel. 24131

DOKTOR
ÇİPRUT
Cildiye ve Zühreviye Mütehassısı Beyoğlu Yerli Mallar Pazarı karşısında Posta sokağı köşesinde Meymenet apartmanı
Tel: 43353

VATAN Gazetesi

İLÂN FİYATLARI	Kuruş
Başlık maktu olarak	750
1 inci Sayfa Santimi	500
2 » » »	350
3 » »	300
4 » » »	100
5 » » »	75
6 » » »	50

Birçok Genç Kızlar Ve Genç Kadınlar

Gençliklerine mağrur olarak güzelliklerinin temadisini mümkün kılacak olan yüz tuvaletine bigâne kalmışlardır. Kadında dikkat edilmesi pek mühim olan nokta: Cildin incelik ve taravetini ebediyen muhafazadır.

Seneler, bin bir vazife içinde çalışan ve yorulan genç kadınların biaman düşmanıdırlar. Bedenî ve dimağî yorgunlukların neticesi guddeler elâstikiyetini kaybederler ve cildde (Leke) diye tavsif edilen avarizi (Rüzgâr ve güneşin de tesirile) husule getirirler. İşte bu gibi halâtta ve bu gibi avarize karşı Krem Pertev; Terkibinin kuvvet ve kudreti sayesinde cildi besler ve harabiden kurtarır.

Yüz binlerce kadının tecrübe ettiği ve sevdiklerine tavsiyeden hali kalmadığı Krem Pertev ile günde yapılacak 3 - 5 dakikalık bir masajın ne gibi harikalar yarattığını pek kısa bir zamanda siz de muterif olacaksınız. Krem Pertev'in yarım asırlık beynelmilel şöhreti asılsız değildir. Ondan istifade ediniz.

Cemal Sahir Jübilesi

Memleketimize Garp tekniğinde ilk operetleri getiren sanatkâr Cemal Sahirin jübilesi, önümüzdeki salı günü akşamı Şehir Tiyatrosu komedi kısmında zengin bir programla tekrar edilecektir.

Jübileye, Muharrir Nusret Safa Coşkunun bir konuşmasile başlanacak, (Çardaş), (Saz - Caz, (Kerem ile Aslı) operetleri temsil edilecek, Komik Dünbüllü İsmail bir komedi oynıyacaktır. Jübileye, Şehir Tiyatrosu sanatkârları, Hazım, Vasfi Rıza, Bedia, Şevkiye, Refik Kemal başta olmak üzere, bütün sanatkârlar ve Muhlis Sabahattin iştirak edeceklerdir.

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedeli (2683) lira olan 10000 metre ince amerikan bezi (21/4/1941) Pazartesi günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (201) lira (23) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (2594)

Türkiye Cumhuriyeti
Ziraat Bankası
Kuruluş tarihi: 1888.— Sermayesi: 100,000,000 Türk lirası
Şube ve ajans adedi: 265.
Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28,000 lira ikramiye veriyor

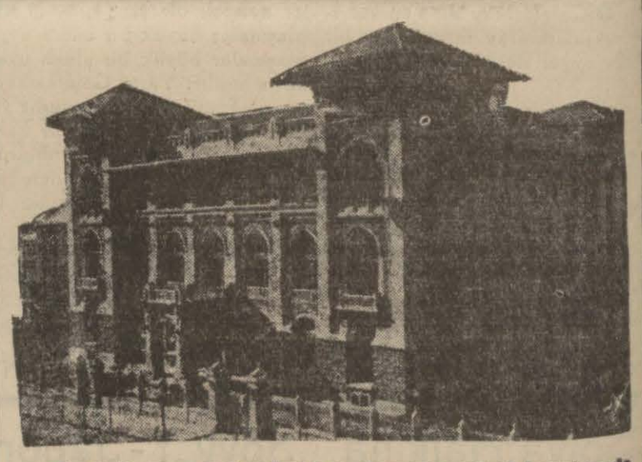

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 adet	1,000	liralık	4,000 lira	100 adet	50	liralık	5,000 lira
4 »	500	»	2,000 »	120 »	40	»	4,800 »
4 »	250	»	1,000 »	160 »	20	»	3,200 »
40 »	100	»	4,000 »				

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.
Kur'alar senede 4 defa, 11 mart, 11 haziran, 11 eylül, 11 Birincikânunda çekilecektir.

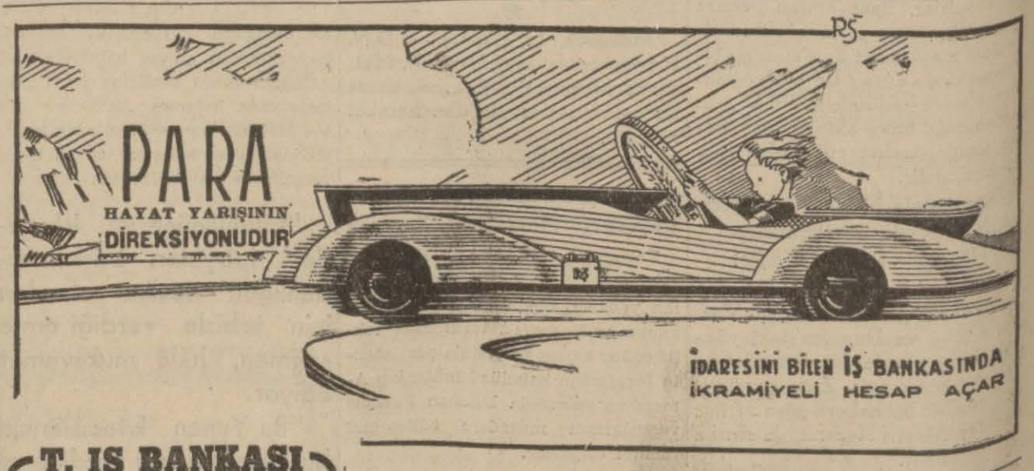

T. IŞ BANKASI
Küçük Tasarruf Hesapları
1941 İKRAMİYE PLÂNI
KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 ikramiyeleri

1 adet	2000	liralık	=	2000.— L.
3 »	1000	»	=	3000.— »
2 »	750	»	=	1500.— »
4 »	500	»	=	2000.— »
8 »	250	»	=	2000.— »
35 »	100	»	=	3500.— »
80 »	50	»	=	4000.— »
300 »	20	»	=	6000.—

Bahçe ve Çiçek
Bahçelerini tanzim, çiçeklerini yetiştirmek, fidanlarına bakmak için mütehassısı tarafından yazılmış eserleri okumalıdırlar.
Bu eserler arasında en ziyade tavsiye olunabilecekler:

Gül Bahçesi	100	Kuruş
Salon Çiçekleri	100	»
Karanfil Yetiştirmek	50	»
Yurdumuz Çiçeklerinin Tarihi	75	»
Pratik Çiçekçilik	50	»

Park ve Bahçe Plânları Tanzim Olunur.
Matbaamıza Müracaat